

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI VE
EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HİZMETİÇİ EĞİTİM ÇALIŞMALARININ
ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE YÖNELİK
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Erkan CONKBAYIR

Lefkoşa

Aralık, 2015

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ, DENETİMİ, PLANLAMASI VE
EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HİZMETİÇİ EĞİTİM ÇALIŞMALARININ
ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE YÖNELİK
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Erkan CONKBAYIR

Danışman: Doç. Dr. Gökmen Dağlı

Lefkoşa

Aralık, 2015

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

“Hizmetiçi Eğitim Çalışmalarının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Yönelik Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri” adlı çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Adı-Soyadı

İmza

Başkan

: Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ

Üye

: Yrd. Doç. Dr. Behçet ÖZNACAR

Danışman

: Doç. Dr. Gökmen DAĞLI

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Orhan ÇİFTÇİ

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Eğitimde sürekli yenilikler ve gelişmeler yaşanmaktadır. Eğitimin uygulayıcısı öğretmenlerimizin de bu yeniliklere ve gelişmelere kayıtsız kalması düşünülemez. Öğretmenlerin mesleklerinde ve alanlarında yaşanan gelişmeleri, yenilikleri öğrenmesinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluğu göz önünde bulundurulmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu sorumluluğunu yerine getirmekte kullandığı faaliyetlerin başında hizmetiçi eğitim çalışmaları gelmektedir. Bu yüzden Milli Eğitim Bakanlığı'nın uyguladığı hizmetiçi eğitim çalışmalarının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Hizmetiçi eğitim çalışmalarının veriminin artırabilmesi, öğretmenlere daha fazla katkı koyabilmesi için mesleki gelişimlerine katkı koyulması amaçlanan yöneticilerin ve öğretmenlerin düşünceleri büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmayla mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarının verimini ve etkisini artırabilmek amacıyla ilkokullarda görev yapan yönetici ve öğretmen görüşlerinin saptanması amaçlanmıştır.

Araştırmamın başlangıcından bitimine kadar geçen süre içerisinde yardımlarına başvurduğum pek çok kişi ve kurum olmuştur. Bunları burada anmak ve teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Mülakat sorularıma sabırla cevap veren tüm yöneticilerime ve öğretmen arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım. Araştırmamın başından beri bana gösterdiği sabır, ilgi ve özveri için tez danışmanım Doç. Dr. Gökmen DAĞLI'ya sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Ayrıca çalışmamın her aşamasında bana desteğini ve güvenini hissettiren eşim Yeliz Serin CONKBAYIR'a, gösterdiği sabır için oğlum Doruk CONKBAYIR'a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmanın yapılması ve bulgularının çözümünde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyulduğunu; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

İmza :

Adı Soyadı: Erkan CONKBAYIR

ÖZET

HİZMETİÇİ EĞİTİM ÇALIŞMALARININ

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE YÖNELİK

YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Conkbayır, Erkan

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması Ve Ekonomisi

Anabilim Dalı

Tez Danışmanı:Doç. Dr. Gökmen Dağlı

Aralık 2015, 128 sayfa

Eğitim ve öğretimin sürekli gelişen ve değişen süreçler olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin de bu süreç içerisinde kendilerini lisans eğitimi sonrasında geliştirmeleri gerektiği kaçınılmazdır. Öğretmenlerin lisans eğitimi sonrasında mesleki gelişimlerine katkı alabilecekleri programlardan birinin de hizmetiçi eğitim faaliyetleri olduğu söylenebilir. Hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı koyabilmesi için gerekli faktörler saptanmalıdır. Bu öğretmenlerin saptanmasında mesleki gelişimlerine katkı konulması amaçlanan yöneticilerin ve öğretmenlerin görüşleri çok önemlidir. Bu araştırmada da mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişiminin etkisine yönelik öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşlerinin ne olduğunun saptanması amaçlanmıştır.

Araştırmada mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik öğretmen ve yönetici görüşleri araştırılmıştır. Araştırma Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet ilkokullarında görev yapan 24 öğretmen ve 8 yöneticinin katılımıyla nitel araştırma tekniği uygulanarak tamamlanmıştır.

Katılımcılara açık uçlu veyarı yapılandırılmış sorularla görüşme tekniği uygulanmıştır. Elde edilen veriler nitel veri analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi ve tematik analiz yöntemleri kullanılarak çözümlenen bulgular tablolar şeklinde yorumlanmıştır.

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenler hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaçlara göre saptanması ve alanla ilgili yenilikleri aktarmayı hedeflemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ancak katılımcı öğretmenler alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularında mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarından katkı alamadıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler teknoloji alanındaki sürekli gelişim ve yeniliklerin tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında uygulanması gerektiğini belirtirken, teknoloji alanında hizmetiçi eğitim çalışmalarına ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Araştırma sonucunda hizmetiçi eğitim programlarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı koyabilmesi için ihtiyaçların saptanarak belirlenmesi ve uygulanması gerektiği düşünülmektedir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik ihtiyaçlarının başında teknoloji alanındaki yeniliklerin geldiği ifade edilebilir. Yapılan araştırma ile birlikte mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarının; uygulanan eğitim programları ile uyumundaki yetersizlikler, sınıf içi uygulamalara katkısındaki sınırlılıklar öğretmenlerin mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerine olumsuz bir bakış açısı sergilemelerine neden olmaktadır.

Tüm bu sonuçlardan yola çıkarak hizmetiçi eğitim çalışmalarının saptanmasında ilgili kurum ve dairelerle daha fazla işbirliği içerisine girilmesi, uygulamaya yönelik eğitim çalışmalarına yer verilmesi, teknolojik yeniliklerin

öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına katkı sağlayacak şekilde hizmetiçi eğitim çalışmalar içerisinde yer alması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Hizmetiçi eğitim, mesleki gelişim, nitel çalışma, yönetici, öğretmen.

ABSTRACT
OPINIONS OF PRINCIPALS AND TEACHERS
OF IN-SERVICE TRAINING ACTIVITIES FOR TEACHERS
PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Conkbayır, Erkan

MA, Educational Administration, Supervision, Planning and Economics US

Supervisor: Assoc. Dr. Gökmen Dağlı

December 2015, 128 pages

Education and training have been thought as constantly developing and changing processes. It is inevitable that teachers also need to improve themselves after their undergraduate education within this period. In-service activities can be said to be one of the programs that the teachers can get benefit to their own career development after their undergraduate education. The necessary factors for which in-service training studies contribute the teachers' career developments should be determined. While determining these factors, opinions of principles and teachers, whose career developments are aimed to be contributed, are very important. In this study, it is aimed to determine the opinions of principles and teachers about the impact of the current in-service studies on teachers' career development.

In the study it has been researched that the opinions of principles and teachers about the impact of the current in-service studies on teachers' career development. The study has been completed by a qualitative research with the participation of 24 teachers and 8 principles who have been working in public primary schools under the ministry of education. The interview technique with semi-structured and open ended

questions has been applied. The obtained data have been analyzed by the qualitative analyze method. The analyzed data have been interpreted in tables by using the context and thematic analysis.

The teachers and the principles who participated in the study have stated that it is necessary that in-service training activities should be detected according to the needs and they should be aimed to transfer the innovations about this field. However; the teachers who participated to the study have stated that they cannot get contributions from in-service training activities about field information, general professional teaching knowledge and technological infrastructure. While the participant teachers in the study have been defining that constant developments and innovations in the technological field should be applied to the education field like in other fields, they have also stated that they need in-service training activities in the technological field.

In the research result, it has been thought that the needs of the teachers should be determined and applied in order that in-service training programs contribute the teachers' career development. In addition, it can be stated that the leading needs for the teachers' career development are innovations in the technological field.

With the research, the constant in-service training activities have inadequacies with their adaptation and limitations in the contributions of classroom activities and these have caused that the teachers expose a negative perspective to the in-service training activities.

Starting from all these results it can be suggested that there should be more collaboration with the responsible institutions and departments while the in-service training activities are detected, educations activities aimed at the practice should be

placed and the technological innovations should be placed in the in-service training activities in a way to contribute to the classroom activities of the teachers.

Key Words: In-service training, career development, qualitative study, principal, teacher.

İçindekiler

Önsöz	i
Bilimsel Etik Sayfası	ii
Özet	iii
Abstract	vi
Bölüm I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	4
1.3. Alt Problemler	5
1.4. Araştırmanın Amacı	6
1.5. Araştırmanın Önemi	6
1.6. Varsayımlar	7
1.7. Sınırlılıklar	8
1.8. Terimler	8
Bölüm II	9
LİTERATÜR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	9
2.1. LİTERATÜR	9
2.1.1 Eğitim	9
2.1.2. Mesleki Gelişim	10
2.1.2.1. Mesleki Gelişimin İçeriği	10
2.1.2.2. Mesleki Gelişim Modelleri	12
2.1.3. Hizmetiçi Eğitim	14
2.1.3.1. Hizmetiçi Eğitimin Tanımı	14

2.1.3.2. Hizmetiçi Eğitimin Genel Amaçları	16
2.1.3.3. Hizmetiçi Eğitimin Türleri	18
2.1.3.4. Hizmetiçi Eğitimin Yöntemleri	21
2.1.3.4.1. Görev Değiştirme (Rotasyon)	21
2.1.3.4.2. T-Grup (Duyarlılık Eğitimi)	22
2.1.3.4.3. Örnek Olay Metodu	22
2.1.3.4.4. Rol Oynama Metodu	23
2.1.3.4.5. Gösteri Metodu	23
2.1.3.5. Hizmetiçi Eğitimi Yaratan ve Zorunlu Kılan Nedenler	24
2.1.3.6. Hizmetiçi Eğitimin Sınırlılıkları	27
2.1.3.7. Hizmetiçi Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar	29
2.1.3.8. Hizmetiçi Eğitimin Yararları	31
2.1.3.9. Gelişmiş Bazı Ülkelerde Öğretmene Yönelik Hizmetiçi Eğitim Uygulamaları	33
2.1.3.9.1. Finlandiya	33
2.1.3.9.2. Amerika Birleşik Devletleri	34
2.1.3.9.3. Almanya	35
2.1.3.9.4. Japonya	35
2.1.3.9.5. Fransa	36
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	37
2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	37
2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	44
Bölüm III	47
YÖNTEM	47
3.1. Araştırmanın Deseni	47

3.2. Çalışma Grubu	48
3.3. VeriToplama Süreci	49
3.4. VeriToplama Aracı	49
3.4.1. Verilerin Kodlanması	50
3.4.2. Temaların Bulunması	51
3.4.3. Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenmesi	51
3.4.4. Bulguların Yorumlanması	52
Bölüm IV	53
BULGULAR	53
4.1.1. Boyut: Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak yönetici ve öğretmen görüşlerinin saptanması	53
4.1.1.1. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre saptanması	55
4.1.1.2. Hizmetiçi eğitim faaliyetleri alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi	56
4.1.2. Boyut: Öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi , genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularıyla ilgili değerlendirmesi	58
4.1.2.1. Alan bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi	60
4.1.2.2. Alan bilgisinin hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi	61
4.1.2.3. Genel öğretmenlik meslek bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi	61
4.1.2.4. Genel öğretmenlik meslek bilgisinin mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi	62

4.1.2.5. Teknolojik altyapının kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi	63
4.1.2.6. Teknolojik altyapının hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi	64
4.1.3. Boyut: Öğretmenlerin; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi	64
4.1.3.1. Alan bilgisi konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri	66
4.1.3.2. Genel öğretmenlik meslek bilgisi konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri	66
4.1.3.3. Teknolojik altyapı konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri	67
4.1.4. Boyut: Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşüncelerin saptanması	68
4.1.4.1. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programlarına göre belirlenmesi	69
4.1.4.2. Eğitim programlarının uygulanmasında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı	70
4.1.5. Boyut: Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerin saptanması	71
4.1.5.1. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalara göre belirlenmesi	73
4.1.5.2. Sınıf içi uygulamalara hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı	74

4.1.6. Boyut: Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi.....	75
4.1.6.1. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin mesleki yenilikleri aktarması.....	76
4.1.6.2. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin lisans eğitimi sonrasında katkı sağlaması.....	76
4.1.7.Boyut : Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin saptanması.....	77
4.1.7.1. Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumlu yönleri.....	78
4.1.7.2. Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumsuz yönleri.....	79
4.1.8. Boyut: Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi.....	80
4.1.8.1.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin çocuk psikolojisi alanında belirlenmesi.....	82
4.1.8.2. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin özel eğitim alanında belirlenmesi.....	82
4.1.8.3. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin bilgi iletişim teknolojileri alanında belirlenmesi.....	83
4.1.9.Boyut : Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları , süresi , sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi.....	85
4.1.9.1. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları.....	87
4.1.9.2. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin süresi.....	87
4.1.9.3. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sunum tarzı.....	88

4.1.9.4. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin zamanı	89
4.1.9.5. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin eğitim mekanı	90
Bölüm V	91
YORUM VE TARTIŞMA	91
5.1. YORUM	91
5.1.1. Birinci alt probleme ait bulguların yorumlanması	91
5.1.1.1. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak yönetici ve öğretmen görüşlerinin saptanması	91
5.1.2. İkinci alt probleme ait bulguların yorumlanması	92
5.1.2.1. Öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi , genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularıyla ilgili değerlendirmesi	92
5.1.3. Üçüncü alt probleme ait bulguların yorumlanması	93
5.1.3.1. Öğretmenlerin; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi	93
5.1.4. Dördüncü alt probleme ait bulguların yorumlanması	94
5.1.4.1. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşüncelerin saptanması	94
5.1.5. Beşinci alt probleme ait bulguların yorumlanması	95
5.1.5.1. Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerin saptanması	95
5.1.6. Altıncı alt probleme ait bulguların yorumlanması	96
5.1.6.1. Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi	96

5.1.7. Yedinci alt problem ait bulguların yorumlanması.....	97
5.1.7.1. Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin saptanması.....	97
5.1.8. Sekizinci alt problem ait bulguların yorumlanması.....	98
5.1.8.1. Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi.....	98
5.1.9. Dokuzuncu alt problem ait bulguların yorumlanması.....	98
5.1.9.1. Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi.....	99
5.2. TARTIŞMA.....	99
BÖLÜM VI.....	105
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	105
6.1. SONUÇ.....	105
6.2. ÖNERİLER.....	109
6.2.1. Araştırmanın sonuçlarına ilişkin öneriler.....	109
6.2.2. Araştırmacılara öneriler.....	112
KAYNAKÇA.....	113
EKLER.....	124
Ek- 1.....	124
Ek- 2.....	126
ÖZGEÇMİŞ.....	127

TABLÖLAR

Tablo 1	32
Tablo 2	48
Tablo 3	54
Tablo 4	59
Tablo 5	65
Tablo 6	69
Tablo 7	72
Tablo 8	75
Tablo 9	78
Tablo 10	81
Tablo 11	86

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar, terimler kavramlarına yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu:

“Günümüzde gelişmişliğin önemli göstergelerinden biri de bilgi üretimi ve tüketimi ile ilgilidir. Bilginin üretimi, insan kaynağı ile mümkün olabildiğinden bilginin üretiminde ve kullanılmasında onu üretecek insanın niteliği de önemli olmaktadır” (Şişman ve Turan, 2004).

Bir toplum gelişebilmek için bireylerinin niteliklerini geliştirmek zorundadır. Bu zorunluluk bireylerin içinde bulunduğu topluma uyma, kendilerini geliştirme, mesleki yeterliklerini artırma, ileriye doğru gitme ve yükselme gibi çabaların gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkların kazandırılmasını gerektirir. Bireylerin bu niteliklerini artırmanın yolu, onlara çeşitli eğitim olanaklarının sağlanmasından geçmektedir (Gültekin ve Çubukçu, 2008). Eğitim sisteminin başarısı, sistemi işletip uygulayacak olan öğretmenlerin ve diğer eğitim personelinin niteliklerine bağlıdır. Eğitimde hedeflenen davranışlara rehberlik yapan, eğitim durumunu düzenleyen ve uygulayan biri olduğu için, öğretmenlerin mesleki alanlarını çok iyi bilmesi, eğitim ve öğretimle ilgili bilgi beceri ve tutumlara sahip olması beklenir (Çatmal, 2006). Ülkelerin gereksinimi olan nicelikte ve nitelikte insan gücünü eğitime ve yetiştirme sorumluluğunu yüklenen öğretmenlerin eğitim kurumlarında daha verimli çalışmaları, çağın gerektirdiği teknolojik gelişmelere

uygun öğretme ve eğitme süreçlerini sürdürebilmeleri için kısa veya uzun süreli eğitim görmeleri ve mesleklerinde yetkinleşmeleri gerekmektedir (Üstüner vd. 2000).

“İnsanlar, mesleki ve bireysel gereksinimlerini karşılamak için eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Birey, hangi meslek grubunda çalışırsa çalışsın yaşam boyu eğitime muhtaç olduğunu ve eğitimin, meslekte geçen zaman dahil tüm yaşamı boyunca sürüp gitmesi gerektiğini bilmelidir. Bilim ve teknolojiye sürekli değişim ve gelişim sonucunda öğrenmeye duyulan ihtiyaç, “yaşam boyu öğrenme” anlayışını ortaya çıkarmıştır. Yaşam boyu öğrenme, bireyin her yaşta öğrenmesi demektir. Bireyin mesleğine başlamasından sonra sürekli eğitilmesi “hizmetiçi eğitim” kapsamına girmektedir. Birey için yaşam boyu öğrenme, onun bütün yaşamı boyunca öğrenmesini zorunlu kılar. Eğitim kurumu için ise, birey ne zaman ve ne kadar gereksinim duyarsa ona o eğitimi götürme anlamı taşır” (Demirel, 1999). “Toplumun eğitim kavramı ve hizmeti ile özdeşleştirdiği kurum, okuldur. Okulu diğer eğitim kurumlarından ayıran temel özellik, insan üzerinde çalışması ve onu farklılaştırmasıdır (Açıkalın, 1994).

Guskey (2000) öğretmenler için hizmetiçi eğitimi; öğrencilerini ilerletmek için eğitimcilerin mesleki bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmek üzere düzenlenen süreç ve etkinlikler, şeklinde tanımlamıştır. Odabaşı ve Kabakçı (2007) ise mesleki gelişimi; öğretmenlerin eğitim alanındaki yeniliklerin ve gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazanarak eğitim eksikliklerini tamamlamalarını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen süreç olarak değerlendirmektedirler. Can’a (2011) göre ise hizmetiçi eğitim, çalışanların işlerine yatkınlığını sağlayarak verimlilik düzeylerini yükseltmeyi, gelecekte görev ve sorumluluklarını daha iyi yerine getirebilmeleri için onların bilgi, deneyim ve becerilerini artırmayı amaçlayan

eğitim etkinlikleri şeklinde tanımlanmıştır. Hizmet içi eğitim programları vasıtasıyla, öğretmenlerin mesleki yeterlik açısından kendilerini sürekli geliştirmeleri için imkân sunulması çok önemlidir. Çünkü okulların işlevlerini tam olarak yerine getirebilmesi, öğretmenlerin yenilikleri yakından takip etmesi ve benimsemesine bağlıdır. Bireysel ve toplumsal ihtiyaçların dikkate alınmadığı bir eğitim sistemi başarısız olacaktır (Turgut, 2012). Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin niteliklerini yükseltme ve kendi potansiyellerini tam olarak kullanma becerisi kazanmaları açısından önemli bir süreçtir (Seferoğlu, 2004). Ancak bu sürecin amacına ulaşması için çok iyi planlanması ve uygulanması gerekir. Öğretmen ancak bu sayede sürekli olarak kendini yenileyebilir ve çağın gerektirdiği eğitimsel etkinlikleri gerçekleştirebilir (Cerit, 2004). Eğitimin özellikle de bilimsel eğitimin bu denli önem kazandığı günümüzde ister özel kesim, ister kamu kesimi olsun personelini yetiştirmek durumunda kalmaktadır. Bunu sağlamanın yolu da sistematik olarak personeline, yenilikleri eğitim yoluyla vermekten geçer. Kişilere bu bilgi ve becerileri kazandırmanın yolu da “Hizmetiçi eğitim”dir (Gül, 2000). Fakat mesleki gelişim teknikleriyle ilgili genel kanı; faaliyetlerin öğretmenlerin sahip oldukları mesleki yeterlilikleri ve hizmetiçi eğitimden beklentileri dikkate alınarak düzenlenmesi zorunluluğudur. Kaliteli öğretim demek, öğretmenin derste ne yaptığıyla alakalıdır. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim almak için motivasyonlarının düşük olması bazı problemler oluştursa da, bu eğitimlerin öğretmenlerin bilgilerini, becerilerini ve eğitime karşı tutumlarını arttırdığı bilinen bir gerçektir (Bayrakçı, 2009).

Ayan (1999) tarafından yapılan hizmetiçi eğitim, yasal düzenlemeler, uygulama ve problemleriyle ilgili alan taraması sonuçlarına göre, hizmet içi eğitimin genelde tüm örgütlerin, özelde ise eğitim örgütlerinin etkililiği ve verimliliği için mecburi, bu sebeple vazgeçilmez bir problem olduğu, eğitim örgütlerinin ana ögesi

olan öğretmenlerin, çağdaş değişime ve gelişmelere katkı sağlayabilecek düzeyde hizmet içinde yetiştirilmesi gerektiği, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin, günümüzün hızla değişen koşulları içinde yetersiz kaldığı saptanmıştır. Budak ve Demirel ise (2003) hizmet öncesi eğitim ile hizmet içi eğitim programları birbirlerini destekleyecek şekilde programlanmadığını belirtmektedir. Oysa hizmet içi eğitimin varlık nedenlerinden biri, hizmet öncesi eğitimden kaynaklanan yetersizliklerin giderilmesidir. Hizmet öncesi eğitimin sınırlılıkları dikkate alındığında, hizmet içi eğitimin işlevinin de ne denli önemli olduğu anlaşılabacaktır. Bu açıdan eğitimin yürütücüsü olan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim ihtiyaçları saptanmalı ve bu şekilde eğitimin bilgi çağıyla tutarlılık göstermesi sağlanmalıdır.

“Öğretmenlerin başarılı olabilmeleri için becerilerinin güncelleştirilmesi gerektiğini, yani öğretmenlerin günümüz koşullarında daha etkili olabilmeleri için gerekli becerilere sahip olmalarının sağlanması gerektiğini ileri sürülmektedir. Kendilerine profesyonel yardım verilen öğretmenler, bir takım eğitim etkinlikleri sonucunda bilgi ve becerilerini artırabilir ve bunun sonucunda da daha iyi birer öğretmen olabilirler” (Seferoğlu, 2004). Bu açıklamalar ışığında öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlamaları için meslekte hizmetiçi eğitimin zorunluluğu ve onların bu faaliyetlere bakış açılarının saptanması temel problemimizin temel düşüncesini oluşturmaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “‘Hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?’” şeklinde belirlenmiştir.

1.3. Alt Problemler

1. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
2. Öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı ile diğer öğretmenlik konuları açısından değerlendirmeleri nedir?
3. Öğretmenlerin, bu alanlardan hangisi veya hangilerinde hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyduğu konusunda düşünceleri nelerdir?
4. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki yönetici ve öğretmen düşünceleri nelerdir?
5. Yöneticilerin ve öğretmenlerin uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşünceleri nelerdir?
6. Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin, yönetici ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkısı ile ilgili düşünceleri nelerdir?
7. Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
8. Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?
9. Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı gibi unsurlarla ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Eğitim ve öğretimin sürekli gelişen ve değişen süreçler olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin de bu süreç içerisinde kendilerini lisans eğitimi sonrasında geliştirmeleri gerektiği kaçınılmazdır. Öğretmenlerin lisans eğitimi sonrasında mesleki gelişimlerine katkı alabilecekleri programlardan birinin de hizmetiçi eğitim faaliyetleri olduğu söylenebilir. Hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı koyabilmesi için gerekli faktörler saptanmalıdır. Bu etmenlerin saptanmasında mesleki gelişimlerine katkı konulması amaçlanan yöneticilerin ve öğretmenlerin görüşleri çok önemlidir. Bu araştırmada da mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişiminin etkisine yönelik öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşlerinin ne olduğunun saptanması amaçlanmıştır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlerin mesleklerindeki gelişmeleri izleyebilmeleri, gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmeleri, bir başka deyişle gerekli olan mesleki bilgi ve becerileri kazanmaları hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle sağlanmaktadır.

Öğretmenlerin katıldıkları hizmetiçi eğitim programlarında kazandırılan bilgi, beceri ve tutumların eğitim sonrası uygulamalarda ne derece yararlı olduğunu, gereksinimleri ne derece karşıladığını ve eğitim kurslarının etkinliği ve yönetim becerilerine katkıları ile ilgili görüşlerini saptamak gerekmektedir. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaca cevap verecek şekilde düzenlenmesi, ilgiyi artıracak şekilde çalışmaların sunumu ve zamanının iyi planlanması önemlidir. Daha doğru yöntem ve planlamalar için öğretmen görüşlerin alınması gerekmektedir.

Eğitim düzeyini artırmak, kaliteyi yükseltmek öğretmenlerin, niteliklerini artırmakla sağlanabilir. Bu bakımdan hizmetiçi eğitimlerin etkili bir şekilde kullanılması çalışanların eğitimlerden memnuniyetlerinin artırılması verimlilik açısından bir zorunluluktur. Bu çalışma eğitimin kalitesini artırma açısından Milli Eğitim Bakanlığınca alınacak tedbir ve uygulamalara yarar sağlayabilir.

Bu araştırma, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilkokul öğretmenlerine uygulanan merkezi ve yerel düzeydeki hizmetiçi eğitim kurslarının etkinliği ve becerilerine katkılarına ilişkin yöneticilerle birlikte öğretmenlerin görüşlerini belirlemek ve öneriler sunmak amacıyla yürütülmüştür. Günümüzde hızla değişen teknolojiyle birlikte sosyal yaşam ve buna bağlı olarak ekonomik koşullar, insan ve iş ilişkisi de değişmektedir. Eğitim sisteminin hızla gelişen teknoloji karşısında kendini yenileyebilmesi, çalışanların yeni gelişmelerden haberdar olması ve gelişen koşullara uyum sağlaması hizmetiçi eğitim ile mümkündür.

Bu araştırma sonucunda, MEB tarafından düzenlenen merkezi ve yerel hizmetiçi eğitim kurslarının, öğretmenlerin sınıf becerileri hakkında ve diğer uygulamalara ilişkin görüşlerini saptayarak elde edilecek bulguların hazırlanacak yeni hizmetiçi eğitim programlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

1.6. Varsayımlar

- 1.Yönetici ve öğretmenlerinin, görüşme sorularını samimi bir şekilde cevapladığı kabul edilmektedir.
2. Bu konuda yapılan literatür taraması araştırmanın geçerliliğini desteklediği için yeterlidir.

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1.Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet ilkokulları ile sınırlıdır.
- 2.2015-2016 öğretim yılı güz dönemi ile sınırlıdır.
- 3.Seçilen devlet ilkokullarındaki müdür, müdür muavinleri ve öğretmenlerle sınırlıdır.

1.8. Terimler

Hizmetiçi Eğitim: “Hizmetiçi eğitim; bir kurumda çalışan bireyin sahip olduğu nitelikler ile yaptığı işin gerektirdiği nitelikler arasındaki farkı gidermeyi ve istenen nitelikleri bireye kazandırmayı hedefleyen eğitimidir” (Budak, 2000).

Hizmetiçi Eğitim Programı: “Çalışanları hizmetiçi eğitim ile yetiştirmek amacıyla düzenlenen programlardır” (Taymaz, 1992).

Öğretmen: “Resmi ya da özel bir eğitim kurumunda çocukların, gençlerin ya da yetişkinlerin istenilen öğrenme yaşantıları kazanmalarına rehberlik etmek ve yön göstermekle görevlendirilmiş kimsedir” (Yücel, 2004).

Yönetici: “Belirli birtakım amaçları gerçekleştirmek amacıyla kurulan örgütlerin bu amaçlarına ulaşabilmesi için insan ve insan dışındaki kaynakları yerinde ve zamanında en uygun ve en etkili biçimde koordine eden kişi” şeklinde tanımlanabilir” (İlgar, 2005).

Mesleki Gelişim: “Seçkin üretim sonuçlarının üretilmesi için meslek sahiplerinin ihtiyaç duydukları becerilerin ve yeteneklerinin iyileştirilmesi süreci”olarak tanımlanabilir.(Kaptanoğlu, 2015.)

BÖLÜM II

LİTERATÜR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde konu ile ilgili literatüre ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. LİTERATÜR

Bu bölümde literatür ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1.1.Eğitim:

Eğitim, Önceden saptanmış amaçlar doğrultusunda insanların davranımlarında belli gelişmeler sağlamayı amaçlayan planlı etkiler dizgesi demektir (Türk Dil Kurumu, [TDK], 2015). Teknolojinin sürekli gelişmesi ve sosyo-ekonomik değişimler sonucu okul eğitiminin kazandırdıkları ile iş yaşamında gereksinme duyulan bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki fark gittikçe büyümektedir. Sağladıkları hizmetlerdeki gelişmelere ayak uydurma çabası içerisinde olan örgütler, örgün eğitimle iş yaşamının ihtiyaçları arasındaki bu farkı kapatmak için personelini eğitmeye yönelmektedirler. Bu durumda örgüt personelinin, güncel teknolojinin ihtiyaçlarına uyumu sağlamak ve üstlenecekleri yeni görevlere hazırlamak için sürekli olarak eğitim programlarının geliştirilerek değiştirilmesi kaçınılmaz hale gelmektedir (Özyurt, 1997: 24).

Eğitimi kısaca, bir değişim süreci olarak adlandırabiliriz. Bu değişim süreci bireylerin bilgi, düşünce, yetenek ve davranışlarında görülen gelişimi içermektedir. İşletmeler canlı bir organizma gibi sürekli dinamik bir değişim süreci

içerisindedirler. Bu değişimi ekonomik, sosyal ve teknolojik alanda gerçekleştiren sürekli ve planlı eğitime ihtiyaç duyulmaktadır (Sabuncuoğlu, 1994: 124).

2.1.2. Mesleki Gelişim:

Mesleki gelişim; öğretmenin, eğitim kurumlarında veya sistem içinde mesleki bilgi ve beceri bağlamında bireysel gelişimini sağlamaya ya da öğrenenlerin öğrenmeyi geliştirmelerini amaçlayan etkinlikleri kapsayan bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Altun & Cengiz, 2012; Owen, 2003). Guskey'e (2000) göre mesleki gelişim; öğretmenlerin mesleki alanda bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirerek öğrencilerine hedeflenen davranışları kazandıracak süreç ve etkinlikler şeklinde tanımlanmıştır.

Supovitz ve Turner (2000) öğretmenlerin mesleki gelişim programlarına katılarak, öğretmenlerin sorgulayan ve sorgulatan sınıf kültürünün oluşmasına neden olduğunu belirlemişlerdir.

2.1.2.1. Mesleki Gelişimin İçeriği :

Mesleki gelişim faaliyetlerinin etkili olabilmesi için içeriğinin ihtiyaçlara göre belirlenmesi gerekmektedir. Garmston'a (1998) göre, öğretmenlerin alanlarında uzmanlaşabilmeleri için bazı değerlere sahip olmaları gerekmektedir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir (Gönen & Kocakaya, 2006):

a) Eğitim Programı

Öğretmenler meslekleriyle ilgili güçlü bir alan bilgisine sahip olmak zorundadırlar. Öğretmenler eğitim programlarına hakim olmalıdır. Çünkü öğretmen eğitim programına ne kadar hakim olursa olursa o kadar esnek ve öğrenci merkezli ders işleyebilir.

b) Pedagojik Bilgi

Öğretmenler öğretim stratejileri hakkında çok yönlü bir anlayışa sahip olmalıdır. Konuya uygun öğretim metodunun uygulanmasını kendileri belirlemelidir.

c) Çocuk Gelişimi

Öğretmenler öğrencilerini iyi tanımalı ve gelişim dönemlerine, kültürel faktörlere, cinsiyet farklılıklarına göre öğrencilerin öğrenme türleri konusunda dikkatli olmalıdırlar.

d) Kişiyi Özgü Bilgiler

Öğretmenler kişisel bilgi ve becerilerini de ders esnasında kullanırlar. Uzman öğretmenler kendi inanç ve değer yargılarını göz önünde bulundurarak hareket ederler. Eğitim programından uzaklaşmadan öğrencilerin, değer yargıları, hayat dersleri ve inançlar konusunda iyi bir anlayışa sahip olmalarını sağlamalıdırlar. Kısacası öğretimle eğitim ayrı düşünülmemelidir.

e) Kurumsal iletişim

Öğretmenler meslektaşlarıyla sağlıklı bir iletişim ve etkileşimde bulunarak birbirlerinden yararlanmalıdır. Böylece öğretmenler çok yönlü bakış açılarına sahip olarak, farklı öğretim stratejileri ve birçok öğretim modeli uygulama imkânına sahip olabilirler. Yapılmadığının kontrol edilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Ancak bunun sonucunda örgütler etkili ve başarılı olabilirler.

2.1.2.2. Mesleki Gelişim Modelleri :

Mesleki gelişim etkinlikleri genellikle kurslar veya seminerler düzenlenerek yapılmaktadır. Ancak mesleki gelişimle ilgili farklı modellerin de olduğu görülmektedir. Gaible ve Burns (2005) mesleki gelişim modellerini üç ana kategoride sınıflandırmıştır (Kanadlı, 2012):

a) Standart Modeller

Bu model genellikle, büyük öğretmen gruplarına bilgi aktarmak için uygulanmaktadır. Standart modeller çoğunlukla eğitim temellidir ve eğitimciler yüz yüze, radyo ve televizyon ya da internet yoluyla kalabalık gruplara bilgi ve becerileri aktarımında bulunurlar. Ayrıca bu tür modeller sayesinde; öğretmenlere yeni bilgi, beceri ve stratejileri görme olanağı sağlanmaktadır.

b) Bölge Temelli Modeller

Bölge temelli yaklaşım, genelde öğretmenlerin çalıştıkları okullarda yeni bir öğretim tekniğini kullanırken, karşılaşılabilecek çeşitli problemler üzerine

odaklanmıştır. Öğretmenler çeşitli konularda uzmanlaşmak ve daha aşamalı bir öğrenme süreciyle uygulamalar yapmak için konuyla ilgili deneyimli öğretmenlerle birlikte çalışırlar. Yoğun zaman ve maddi imkan ihtiyacı olan bölge temelli modelleri maddi açıdan kaynakları kısıtlı olan bölgelerde uygulama sıkıntısı yaşanabilmektedir (Kanadlı, 2012).

c) Bireysel ve Yönelimli Modeller

Genellikle kişinin kendi iradesiyle kendini mesleki alanda geliştirmeyi amaçlayan ve çeşitli kaynakları kullanarak çalışmalar yapmayı sağlayan öğrenmelerdir. Öğretmenler kendi mesleki gelişim amaçları doğrultusunda belirlenen hedeflere ulaşmak için uygun etkinlikleri seçerler. Ayrıca öğretmenler, alanlarında deneyimli meslektaşlarından çeşitli fikirler alarak veya internet tabanlı ortamlarda çeşitli araştırmalar yaparak mesleki gelişimlere katılabilmektedirler. Öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre zamanda ve mekanda esneklik sağlayan bu tür modellerde, öğretmenler mesleki gelişim sürecinde yalnız oldukları için yüksek motivasyon şarttır. Mesleki gelişim modellerinde diğerlerinden daha uygun ve herhangi bir kurumda, alanda işleyebilen tek bir mesleki gelişim modelinden söz edilemez (Kanadlı, 2012).

Hangi modelin uygun olduğu, verilecek mesleki gelişim eğitimlerinin amaçlarına, içeriğine ve uygulamaların yapılacağı durumlara göre değişiklik gösterebilmektedir (Guskey, 2000).

2.1.3. Hizmetiçi Eğitim

Hizmetiçi eğitimin; tanımı, genel amaçları, türleri, yöntemleri, zorunlu kılan nedenleri, sınırlılıkları, karşılaştığı sorunları, yararları ve gelişmiş bazı ülkelerdeki uygulamaları açıklanacaktır.

2.1.3.1.Hizmetiçi Eğitimin Tanımı :

Hizmetiçi eğitimin farklı şekillerde tanımı yapılmaktadır. Yapılan tanımlarda ortak ve benzer noktalar dikkat çekicidir.

Başaran'a (1960: 13) göre; Hizmetiçi eğitim; herhangi bir meslek sahibinin mesleğinin her sürecinde kendini mesleği için devamlı yetiştirmesi veya yetiştirilmesidir.

Hizmetiçi eğitim; tüm meslek alanlarında çalışmakta olan kişilere yönelik mesleki gelişimi amaçlayan eğitimidir (Tanyeli,1970: 70).

Hizmetiçi eğitim; kamu veya özel kurum ve kuruluşlarda çalışan her kademedeki personelin, işe başlamalarından emekli oluncaya kadar verimliliklerini artırmak, bilgi ve becerilerini tazelemek, yeni durumlara uyumlarını ve üst görevlere hazırlanmalarını sağlamak amacıyla yapılan eğitimidir. (MEB, 1988: 31)

Hizmetiçi eğitim; tüm meslek alanlarında belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin mesleki alanda bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını hedefleyen eğitimidir (Taymaz, 1992:3).

Tanrıöğen'e (1995: 4) göre ise özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde, belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin hizmete yatkınlıklarını sağlamak, verimliliklerini artırmak, gelecekteki görev ve sorumlulukları için, görevleri ile ilgili bilgi, beceri ve tutumları kazandırarak yetiştirmek hedefine doğru kurum dışında veya kurum içinde, işbaşında veya iş dışında başvurulmuş planlı etkinliklerdir.

Hizmetiçi eğitim; bireylere mesleklerinde başarılarını artırmalarını sağlayacak gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazandırmak hedefiyle yapılan planlı eğitim faaliyetler bütünüdür (Yalın,1997: 29).

OECD'nin hizmetiçi eğitim ile ilgili olarak yapmış olduğu tanım ise şöyledir; meslek alanlarının tamamına yakınında (eğitim, sağlık, teknoloji, özel sektör, kamu kurum ve kuruluşlarındaki her türlü çalışma alanlarında, basın ve yayın organlarında vb.) meslek ve kademe ayrımı yapmaksızın her türlü personele mesleki gelişim olanakları sağlayan eğitim etkinlikleridir. (OECD,1998).

Küçükahmet'e (2001: 3) göre hizmetiçi eğitim; kişinin hizmette bulunduğu süre içinde aldığı eğitimidir. Hizmetiçi eğitimi bireyin mesleki gelişimini bir süreç içerisinde gerçekleştirme olarak tanımlayan Çevikbaş (2002: 25) ise "meslek sahibinin mesleki gelişimini amaçlayan bilgi, beceri ve davranışları kazandırıcı nitelikte faaliyetleri içeren bir süreç" olarak tanımlamaktadır.

Delil'e (2005: 27) göre; hizmetiçi eğitim, kamu görevlilerinin hizmete yatkınlığını sağlamak, verimliliklerini artırmak ve gelecekteki görev ve sorumlulukları için yetiştirme amacıyla kurum içinde yada kurum dışında, iş başında yada iş dışında başvurulmuş eğitim faaliyetleridir.

Yıldırım (2007:29) da hizmetiçi eğitimi; “Kişilerin hizmet sürelerinin tüm evrelerinde verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini hedefleyen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitim” olarak tanımlamıştır.

Hizmetiçi eğitim ile ilgili yapılan tüm tanımların ortak özelliği; eğitimin, mesleğin tüm kademe ve aşamasında meydana gelen değişimlere ayak uydurabilmeyi hedefleyen bir etkinlik olduğu sonucuna varılabilir. Sonuç olarak, hizmetiçi eğitimi hem kurumlara hem de kişilere yaşam boyu öğrenme kültürünü kazandırmayı hedefleyen bir faaliyet olarak görmek mümkündür.

2.1.3.2.Hizmetiçi Eğitimin Genel Amaçları :

Hizmetiçi eğitimin amaçları, eğitimi yapacak örgütün, politikasına ve amaçlarına uygun olarak tespit edilmelidir. Kamu personel planlamasında da memurların hizmetiçi eğitimlerine de yer verilmiştir. Eğer adayların seçim sürecinde, genel yetenek, beceri ve bilgilerini ölçme hedeflenildiği gibi memurlar işe girdikten sonra da mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanması için hizmetiçi eğitim etkinliklerinin içinde yer almalıdır (Eryılmaz,1998:284).

Canman (1979: 72) ise hizmetiçi eğitimin beş temel amaca hizmet ettiğini ileri sürmüştür. Bunlar;

- 1-Kişileri bir üst görev kademe ve mevkisine hazırlamak,
- 2-Görevlerin daha iyi yerine getirilmesini sağlamak,

3-Bireylerin mesleki ve kişisel geliştirme isteklerine doyum sağlamak,

4-İnsan davranışlarına olumlu yön vermek,

5-Örgüte avantajlar sağlamak (maliyetin düşürülmesi, kalitenin artırılması, üretim potansiyelinin geliştirilmesi vb)

Hizmetiçi eğitimin amacı , personelin verimliliğini ve doyumunu artırmak ; eğitim alanında öğretmen ve yöneticileri sürekli kendini geliştirerek yenilenen eğitim anlayışı konusunda bilgilendirmek ve bu süreçte onlara, etkili ve verimli olabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve davranışlar kazandırmak. Okul personelinin iş performansını, öğretmenlerin görev performans becerisini, profesyonel bilgisini, kişisel veya genel eğitimini geliştirmek ve kariyer gelişimini zenginleştirmek. Eğitimde hedeflenen niteliklerin öğrencilere kazandırılması için gerekli bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklar ile bilimsel ve sosyo-ekonomik gerçekler ışığında eksikliği kanıtlanan mesleki bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklarının öğretmenlere kazandırılmasını amaçlayan etkinliklerin tümü olarak tanımlayabiliriz (Aytaç, 2000: 66- 67).

Veenman ve diğerlerine göre hizmetiçi eğitim özellikle öğretmenlere yönelik olarak üç amaca sahiptir. (Akt. Karaca, 2010: 16). Bunlar:

1. Öğretmenlerin bilgi ve becerilerini yavaş yavaş geliştirmeye ve güncellemeye isteklendirmek .
2. Öğretmenlerin kazandıkları davranışları okullarda uygulamalarına aktarmak.
3. Eğitim alanında tasarlanan yeni pedagojik gelişmeleri uygulamalarına yansıtmak.

Görüldüğü üzere hizmetiçi eğitim; personeli daha donanımlı hale getirmeyi amaçlamaktadır. Personel hizmet öncesinde her ne kadar çok iyi bir eğitim almış ve ilgili okulunu başarıyla bitirmiş olsa da değişen ve gelişen dünyamıza her geçen gün yeni bilgiler ve uygulamalar girmektedir. Personel, hem kendisi hem de kurumu adına kendini sürekli değişerek gelişen duruma ayak uydurmayı amaçlamalıdır. Kendini planlı ve programlı bir eğitim süreciyle geliştirmeyen meslek sahipleri, bilgileri yetersiz ve eskimiş olacağından ötürü çağın gerisinde kalmış olacaktır. Bunun önüne geçmek, hizmetiçi eğitim programları ile mümkündür

2.1.3.3. Hizmetiçi Eğitimin Türleri :

Hizmetiçi eğitimin türlerini belirlerken çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemler içerisinde en yaygın olarak kullanılan sınıflandırma biçimi; Taymaz'ın (1992) da beş başlık altında sınıflandırdığı gibi hizmetiçi eğitimin aşamalarına ve niteliklerine göre yapılan sıralamadır. Bunlar:

a) Oryantasyon Eğitimi

Göreve yeni başlayacak olan personelin çalışma ortamına uyumunu sağlamayı amaçlayan hizmetiçi eğitim programları bu bölümde yer almaktadır. Bu eğitim türünde hedef, mesleğe yeni başlayan personele çalışma ortamının tanıtılması ve ödev, hak ve yükümlülüklerinin neler olduğunun öğretilerek kurumdaki görevine hazır hale gelmesini sağlamaktır (Can, 2011). Kuruma yeni giren personellere yönelik verilen hizmetiçi eğitimlere genellikle şu isimler verilmektedir:

- Adaylık Eğitimi
- Alıştırma Eğitimi
- Hazırlık Eğitimi
- İşe Yönelme Eğitimi
- Oryantasyon Eğitimi
- Stajyerlik Eğitimi
- Temel Eğitimi
- Uyarlama Eğitimi
- Yönlendirme Eğitimi (Taymaz, 1992; s. 260)

b) Geliştirme Eğitimi

Can (2011), bu eğitim türünü; bireyin mesleki gelişimine yönelik uygulanan eğitim olarak tanımlamıştır. Çalışmakta olan personellere yönelik verilen hizmetiçi eğitimler şu şekilde sıralanabilir:

- Bilgi Tazeleme Eğitimi
- Değişikliklere Uyarlama Eğitimi
- Meslekte Geliştirme Eğitimi
- Tekrarlama Eğitimi
- Verimliliği Artırma Eğitimi
- Yeniliklere Uyarlama Eğitimi (Taymaz, 1992; s. 261)

Deniz'e (1999) göre meslek sahibi her bireyin mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tecrübe ve davranışa sahip olsa da işiyle ilgili yenilikleri, değişimleri ve gelişmeleri mesleğine yansıtabilmek amacıyla yukarıda belirtilen eğitim faaliyetlerine katılarak kendini geliştirmelidir.

c) Tamamlama Eğitimi

Mevki veya kademe değişikliği yapması gereken personel için yeni görevinde sahip olması gereken yeterlilikleri kazanması için uygulanan bu programlar, personelin kurumda görev değiştirmesi gerekliliği durumlarında kullanılmaktadır (Göçebe, 2010). Görev değişikliği yapacak personellere yönelik verilen hizmetiçi eğitimler şu şekilde sıralanabilir:

- İhtisas Eğitimi
- İleri Eğitimi
- Meslek Eğitimi (Taymaz, 1992; s. 261)

d) Yükselme Eğitimi

Bu eğitim türünün esas hedefi personeli üst kademelere hazırlamaktır. Çevikbaş'a (2002) göre üst düzey görevlere genellikle terfi yoluyla gelindiği için özellikle kariyer sisteminin hâkim olduğu örgütlerde bu eğitim türüne üst düzeyde önem verilmektedir. Üst kademelere terfi edilecek personellere yönelik verilen hizmetiçi eğitimlere genellikle aşağıdaki isimler verilmektedir:

- İlk Kademe Yöneticiler Eğitimi
- Orta Kademe Yöneticiler Eğitimi
- Üst Kademe Yöneticiler Eğitimi
- Deneticiler-Müfettiş-Eğitimi (Taymaz, 1992; s. 261)

e) Özel Alan Eğitimi

Can (2011), özel alan eğitimini personeli özel durumlarda çeşitli alanlarda yetiştirerek verimliliği artırmayı hedefleyen yurt içi veya yurt dışında uygulanan programlar olarak nitelemiştir.

2.1.3.4.Hizmetiçi Eğitimde Kullanılan Öğretim Yöntemleri :

Hizmetiçi eğitimde kullanılan görev değiştirme, duyarlılık eğitimi, örnek olay metodu, rol oynama metodu, gösteri metodu tanımlarının açıklamaları aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

2.1.3.4.1. Görev Değiştirme (Rotasyon)

Örgüt içerisinde çeşitli görev ve pozisyonlarda yer alan personellere, başka işlerin nasıl yapıldığının öğretilmesini hedefleyen bir öğretim yöntemidir. Bu öğretim yönteminde hedeflenen ilerde önemli görevlere atanabilecek yöneticilerin örgütte bulunan çeşitli kademe ve fonksiyonları yakından tanımasını sağlamanın yanında teknik yetenekler kazandırmaktır. İş değiştirme yöntemi personelin psikolojik sorunları için kullanılan etkili bir teknik olmaktadır. Teknolojik gelişmelerin tavan yaptığı ülkelerde işçi topluluğu tamamen otomasyona sürüklenmektedir. Otomasyona sürüklenen personel, çok küçük alanı kapsayan belirli bir görevi tekrarlamaktan bıkkınlık ve isteksizlik duymaktadır. Çalışma şartlarının iyileştirilmesi, düzenlenmesi hatta yüksek ücret verilmesi de işçiyi mutlu etmemektedir. Bu soruna getirilen en etkili çözüm iş değiştirme tekniğidir (Sabuncuoğlu, 1994).

2.1.3.4.2.T-Grup (Duyarlılık Eğitimi)

Duyarlılık eğitiminin temelini T grubu çalışmaları oluşturmaktadır. Bu gruba katılanların sayısı 15–20 kişi arasında sınırlandırılmaktadır. Katılanların esas amacı grup içinde olumlu davranış ve etkileşimler sergilemektir. T grubu uygulamalarıyla grup içinde gerçekleştirilen görüşme, tartışma ve fikir alışverişleri vasıtasıyla kişi hem kendi davranış ve tutumlarına karşı hem de başkalarının davranışlarına karşı duyarlılık kazanacaktır. Grupta öğreticinin görevi sadece değer yargılarının ve varsayımlarının tartışıldığı bir ortam oluşturarak, eğitenlerin kendi iç dinamiklerini harekete geçirebilecek bir ortam oluşturmaktır (Görün, 1998).

2.1.3.4.3. Örnek Olay Metodu :

Bu yöntemde örgüt ile ilgili herhangi bir gerçek veya hayali problem, yazılı bir metin şeklinde eğitilenlere aktarılır ve sorun eğitilenlerce tartışılarak karara etki edecek etmenler gözden geçirilir ve seçenekler değerlendirilir. Örnek olayda sorun doğuran nedenler üzerinde düşündürülür ve ilkeleri anlamaya teşvik edilirler. Katılanların her biri olası çözüm yolu önerir, diğerleri bunu tartışır ve eleştirirler (Bingöl, 1990).

Bu yöntemin esas amacı, personelin önemli bazı kararlarını grup içerisinde tartışmalar sonucunda inceletmek ve grup içerisindeki bireyleri daha mantıklı düşünme ve etkili karar almaya yönlendirmektir .

2.1.3.4.4. Rol Oynama Metodu :

Rol oynama yöntemi, mesleki gelişim programlarına katılan personellere, gerçek hayattan örnekler vererek, onlara sorunları dramatize ettirerek, uygulamalı bir şekilde öğretme olanağı sağlayan bir eğitim yöntemidir (Can, Akgün ve Kavuncubaşı, 1998).

Rol oynama ile örnek olay çalışması örgütlerin eğitim uygulamalarında birlikte kullanılmaktadır. Rol oynamanın faydalı olması amacıyla eğiticilerin rol oynama sürecinin öncesinde ve sonrasında çeşitli aktiviteler içerisinde aktif olması gerekmektedir. Rol oynama öncesinde eğitilenlere etkinliklerin amaçları açıklanmasına dikkat edilmelidir. Böylelikle eğitilenlerin etkinlik sürecini anlamlı bulma ve öğrenme isteği artmaktadır. Diğer bir dikkat edilecek nokta ise eğiticinin oyunu, karakterlerin rolünü ve etkinlik için ayrılan süreyi net bir şekilde açıklaması gerekir. Rol oynamanın sonunda yapılacak olan özet görüşmesi büyük bir öneme sahiptir. Özet görüşmesi, eğitilenlerin deneyimi anlamasına ve anlayışlarını birbirleriyle tartışmasını amaçlamaktadır (Özgen, Öztürk ve Yalçın 2002).

2.1.3.4.5. Gösteri Metodu :

Bir işin nasıl yapıldığını göstermek amacıyla kullanılan bir yöntem olup, genellikle mekanik işlerin öğretiminde kullanılır. Gösteri metodu diğer yöntemlerle birlikte, daha çok, sözlü, yazılı ve görsel açıklamaların ardından kullanılır. Uygulama alanı geniştir. Birey ve toplumla direkt olarak ilişki içerisinde bulunan personelin eğitiminde, insan ilişkileri ve görüşme tekniklerinin öğretiminde faydalı olabilir (Tutum, 1979).

2.1.3.5. Hizmetiçi Eğitimi Yaratan ve Zorunlu Kılan Nedenler :

Milli Eğitim Bakanlığı'nın kendisine verilen görevleri yerine getirebilmesi için aranan yeterliliğe sahip olup olmadığı; yani kurumda hizmetiçi eğitim ihtiyaçları, Taymaz (1997) tarafından aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

1. Kurumda üretilen mal veya hizmetin aranan ve hedeflenen niteliği karşılamaması.
2. Üretilen mal veya hizmetin gerekli niceliğin, hedeflenen miktarı yakalayamaması, kalitenin düşmesi.
3. Üretimin zamanında alınmaması, gecikmesi, süre standartlarına uygun olmaması.
4. Üretim için gereğinden fazla malzeme kullanılması malzeme israfının artması.
5. Kurumda bakım ve onarım giderlerinin planlanan sınırları aşması.
6. Mal veya hizmetin üretiminde kusur, iş kazalarının artması, iş düzeninin bozulması.
7. Kuruma yeni alınan personelin ortama ve işe uyum sağlamada bazı sorunlarla karşılaşması.
8. İşin kabul ve yapım sürecinde beklenen algılama, benimseme ve istekle çalışmaların azalması.
9. Kurumda iletişim, işbirliği ve koordinasyonda aksaklıkların ortaya çıkması .
10. Personel moral ve motivasyonunda yaşanan sorunların giderilmesi .
11. Kurumda çalışan personel arasında uyuşmazlık ve disiplin olaylarının artması.

12.Kurumda personel hareketliliğinin, yer değiştirme ve ayrılmaların artış göstermesi.

13.Kurumun faaliyet alanı ile ilgili değişiklik ve yenilikleri yürütecek nitelikli personel sağlamada zorluk çekilmesi.

14.Rakip olan diğerkurumların rekabet prensiplerine karşı personelin uyanık olması gerekliliğı.

15.Kurum içinde ve dışında kazanılan, beklenen saygınlığın ve prestijin azalması .

Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim yoluyla mesleki gelişimleri için olanaklar sağlanması çok önemlidir. Çünkü okulların ve öğrencilerin beklenen düzeyde olabilmesi öğretmenlerin nitelikleriyle yakından ilgilidir. Bireysel ve toplumsal ihtiyaçları dikkate alınmayan toplumların başarılı olmasını ifade etmek güçtür. Ülkemizde, hizmet öncesi eğitim ile hizmetiçi eğitim programları birbirlerini destekleyecek şekilde planlandığı söylenemez. Hizmetiçi eğitimin esas amaçlarından biri, hizmet öncesi eğitimden kaynaklanan yetersizliklerin hizmet süresi içerisinde giderilmesidir. Hizmet öncesi eğitimin sınırlılıkları dikkate alındığında, hizmetiçi eğitimin işlevinin önemi ortaya çıkacaktır. Bu nedenle öğretmenlerin eğitimin yürütücüsü oldukları temel alınarak hizmetiçi eğitim gereksinimleri belirlenmeli ve güncel ihtiyaçları karşılayacak nitelikte olmasına dikkat edilmelidir (Budak, Demirel, 2003).

Demirel (2000)' e göre öğretmen, meslek kültürü ve kişiliğı ile topluma örnek gösterilebilecek nitelikte olmalıdır. Öğretmen, farklı bireysel özellikler taşıyan öğrenciler arasındaki duygu düşünce ve davranış ayrılıklarını kaldırarak ve rehberlik yaparak, başlangıçta tek tek öğrencilerden oluşmuş bir kalabalık olan sınıfı, bir süre

sonra meraklı bir öğrenci grubuna dönüştürme becerisini gösterebilmelidir. Bireyin öğretmen olabilmesi için özel alan bilgisinin beraberinde zengin genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisine sahip olması gerekir. Alan hâkimiyeti, öğretmenin öğretim programları konusunda bilgi sahibi olmasıyla sağlanır. Aynı zamanda öğretmenin öğrenme ve öğretme sürecini yönetebilmesi için, öğrenmeyi değerlendirebilmesi sürecine hâkim olması gerekmektedir. Bunun yanında, öğretmen, rehberlik hizmetlerini sürdürebilmek için öğrencilerle bireysel ilişkileri iyi düzeyde olmalıdır. Öğretmenin kişilik ve mesleki özellikleri arasında hizmetiçi eğitim faaliyetlerine duyarlı olması da belirtilmiştir (Demirel,2000).

Hizmetiçi eğitim, hem çalışanların mesleki eğitimlerini örgütlerinin amaçları doğrultusunda desteklenmesinde etkin bir rol oynarken, örgütlerin değişen şartlara uyumunu sağlamak amacıyla başvurdukları bir etkinlik süreci olmaktadır (Canman,1995).

Günümüzde sosyal, ekonomik ve teknolojik alandaki hızlı ve sürekli gelişmeler personelin bilgi ve yeteneklerinin güncellenmesini zorunlu duruma getirmiştir. Hizmetiçi eğitim ihtiyacı bir iste çalışan kişi için, işin yerine getirilmesinde, bilgi, beceri, tutum ve davranış bakımından duyulan eksiklik ya da gereklilik sonucu önem kazanmıştır (Canman, 1995).

Bunun yanında hizmet öncesinde öğrenilen birtakım eksik bilgi ve davranışlar, çalışma yaşamında birey ve örgütleri olumsuz yönde etkilemektedir. Bu olumsuzlukları gidermek için hizmetiçi eğitime ihtiyaç vardır. Hizmetiçi eğitimi zorunlu kılan nedenler şunlardır:

1. Verimliliği artırmak,
2. Performansı artırarak personelin motivasyonunu yükseltmek,
3. Personeli üst kadrolara hazırlayarak eleman ihtiyacını örgüt içerisinde sağlamak,
4. İş kazalarını ve işten kaynaklanan sorunları ve hataları en aza indirmeyi hedeflemek,
5. Kuruma dinamizm ve prestij kazandırmak,
6. Kurum yapısını, dış çevreden gelen değişim ve gelişimlere karşı hazır tutmak,
7. Kişiler ve bölümler arası iletişime katkıda bulunmak,
8. Bakım ve onarım maliyetlerini azaltmak,
9. Çalışanların işlerine karşı sorumluluk alma becerilerini artırmak,
10. Yöneticilerin denetim ve görev yüklerini azaltmak (Canman,1995).

2.1.3.6. Hizmetiçi Eğitimin Sınırlılıkları :

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde dikkat edilmesi gereken sınırlılıklar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır (Yıldırım, 2007:40-42).

1. Eğitim ihtiyacı ve amacı belirlenilmemesi hizmetiçi eğitimi etkisizleştirir. Hizmetiçi eğitim etkinlikleri personelin yeterliliği ile beklenen yeterlik arasındaki farkı ortadan kaldırmak üzere planlanır. İhtiyaç duyulmadan ve amacı belirlenmeden yapılan eğitimin değerlendirilmesi objektif olarak yapılamaz.

2. Bireyin amaç ve ihtiyaçları dikkate alınmadan yapılan eğitimden verim alınamaz.
3. Hizmetiçi eğitim programı, personelin temel bilgi ve beceri seviyesini dikkate alınarak planlanmalıdır.
4. Birey, hizmetiçi eğitimin gerekliliğine inanmıyor ve benimsemiyorsa başarılı bir öğretim yapılamaz.
5. Gerekli bilgi ve beceriye sahip olmayan bireylere yapılan eğitim ile başarı sağlanamaz.
6. Hizmetiçi eğitim, kurumda yalnız bir alan ve kademedeki sınırlandırılış ise beklenen yarar elde edilemez. Çeşitli kademelerde bulunan personelin yapacağı iş veya görevi ile ilgili bilgi, beceri, iletişim, işbirliği ve koordinasyon tekniklerinin de geliştirilmesi beklenir.
7. Görevin gerektirdiği beceriye sahip öğretici elemanlar görevlendirilmemişse başarılı öğretim yapılamaz.
8. Kurumda hatalı personel politikası, hizmetiçi eğitimin yararlılık derecesini azaltır.
9. Hizmetiçi eğitim programları değerlendirilmemiş ise yararlılık derecesinden bahsedilemez.

Hizmetiçi eğitim programlarının planlanmasından uygulamasına kadar geçen sürecin herhangi bir aşamasında yukarıda belirtilen sınırlılıklarla karşılaşılabilir. Burada önemli olan bu sınırlılıkları önceden saptayarak bir çözüm yolu üretebilmektir. Böylece hizmetiçi eğitim programları hem katılımcıya hem de eğitmenlerine katkı sağlarken, personellerin katılmaktan zevk aldığı, mesleki

gelişimlerine katkıda bulunulduğuna inandığı bir etkinlik haline dönüşmesi mümkün olacaktır.

2.1.3.7. Hizmetiçi Eğitimde Karşılaşılan Sorunlar :

Günümüzde kurumların büyük bir kısmı kendi ihtiyaç ve olanaklarına bağlı olarak farklı hizmetiçi eğitim programları hazırlamaktadırlar. Kurumlarda hizmetiçi eğitim kararlarının alınmasında ve uygulamasında birçok sorun ortaya çıkmaktadır.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin örgütsel, yönetsel ve mali açıdan önemli engellerle karşılaştıkları belirlenmiştir. Bu engellerin kurumun yönetim biçiminden, eğitim yöneticilerinden ve uygulamalarından, eğitime katılan bireylerin niteliklerinden ve kurumun çevresinden kaynaklandığı belirlenmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde çeşitli konulardan kaynaklanan sorunlarla karşılaşılmaktadır. Bunlar genel olarak şu şekilde sıralanır (Uçar, 2005: 68-72):

1. Hizmetiçi eğitim etkinliğinden çok kısa sürede verim beklenmesi
2. Üst kademe yönetimin hizmetiçi eğitime gereken önemi vermemesi
3. Hizmetiçi eğitimden beklentilerin gerçeklerle bağdaşmaması
4. Hizmetiçi eğitimin bir örgün eğitim olmadığının anlaşılmaması
5. Personelin hizmetiçi eğitimin yararına inanmaması ve ilgi duymaması
6. Hizmetiçi eğitim faaliyet sürecine dinlenme zamanı olarak bakılması

7. Hizmetiçi eğitim programını veren, yapan kişinin bu iş için yeterli nitelikte olduğunun düşünülmemesi
8. Ülke çapında hizmetiçi eğitim ile ilgili değişiklikleri takip edecek bir kuruluşun olmaması
9. Hizmetiçi eğitim faaliyetinin değerlendirilmemesi, eksikliklerinin giderilmemesi
10. Personel yetersizliği yüzünden hizmetiçi eğitim faaliyetine gerekli personel sayısının ayrılması
11. Hizmetiçi eğitim gören personelin ilgili eğitimi gördüğü alanda çalışmaması
12. Hizmetiçi eğitim ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerin yetersizliği
13. Hizmetiçi eğitim birimlerinin belirlenmiş bir eğitim politikasının olmaması
14. Hizmetiçi eğitim yapılan bina ve teçhizat altyapısının yetersiz olması
15. Yatılı yapılacak programlar için yatakhane ve yemekhaneli yer sıkıntısı
16. Hizmetiçi eğitim faaliyetin yapıldığı yerin aslında başka (dinlenme tesisi, sosyal tesis, vb) amaçlar için yapılmış olması
17. Yararlanılacak araç gerecin eksikliğini giderilmemesi
18. Kurumda hizmetiçi eğitim için ayrılan yıllık bütçenin yetersiz olması
19. Bürokratik işlemlerin çok olması
20. Hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının saptanmasında bilimsel yöntemlerin kullanılmaması

21. Hizmetiçi eğitim konusunda yeterince araştırma yapılmamış olması
22. Eğitime katılmış bir personelin hizmetiçi eğitim sayesinde aldığı bilgileri mesleki alanına uyarlayamaması
23. Faaliyete katılacak olan personele ön yargıyla yaklaşarak yetersiz gözüyle bakılması
24. Hizmetiçi eğitim programlarında devamlılığın sağlanamaması
25. Başarılı katılımcıların ödüllendirilmemesi

Sayılan bu olumsuzluklara rağmen iyi planlanmış, programlanmış, hedef ve davranışları keskin hatlarla amaca uygun olarak belirlenmiş, katılımcılarının doğru seçildiği, eğitimi veren kişilerin eğitime uygun niteliklere sahip olması, ihtiyaç gidermeye yönelik bir hizmetiçi eğitim, hem kurumların hem de bireylerin mesleki ve kişisel gelişimi için gereklidir.

2.1.3.8. Hizmetiçi Eğitimin Yararları:

Hizmetiçi eğitim faaliyetleri, personelin hizmet öncesi ve hizmet içi sürecinde eğitim eksikliğinden doğan çeşitli sorunları gidermek ve personelin mesleki gelişimini olumlu yönde geliştirmek hedefiyle düzenlenir.

Taymaz, hizmetiçi eğitimin sağladığı yararları kurumsal ve bireysel olarak şöyle özetlemektedir (Taymaz,1997:13).

Tablo1 : Hizmet İçi Eğitimin Sağladığı Yararlar

Bireysel Yararlar	Kurumsal Yararlar
Güven duygusu gelişir.	Ürünün miktarı artar.
İşinden memnuniyet artar.	Ürünün maliyeti azalır.
Huzurlu çalışır.	Ürünün kalitesi yükselir.
Moralli çalışır.	Üretim zamanında yapılır.
Güdülenir.	Verimlilik artışı sağlanır.
Kazancı artabilir.	Sađlanan kazanç artar.
Ortama uyum kolaylaşır.	İş güvenliği sağlanır.
Mutluluk duyar.	Malzeme ve enerji tasarrufu sağlanır.
Yeterlik kazanır.	Üretimde zaiyatlar azalır.
Ufkunu genişletir.	Makine ve araçlar az yıpranır.
Çekingenlik azalır.	Bakım onarım giderleri azalır.
Yenilikleri izler.	Kurum kendisini kolaylıkla yeniler.
İşine yatkınlığı artar.	Teknoloji üretilir ve uygulanır.
Ünvan elde eder.	Gelişmelere uyum sağlanır.
İş kazalarında korunur.	İş kazaları azalır.
Sağlığını korur.	Meslek hastalıkları önlenir.
Sınama yanılma süresi azalır.	İş metotları geliştirilir.
Kendini yetiştirir.	Kusurlu üretim azalır.
Yakınması azalır.	Personel şikayetleri azalır.
İşlerine uyum sağlar .	Disiplin sorunları halledilir .
Personelin değeri artar.	Personel tanınır.
Kültürünü artırır.	Anlaşmazlıklar azalır.
Kolaylıkla anlaşma sağlar.	İletişim kolaylıkla sağlanır.
İnsan ilişkileri artar.	İşten ayrılmalar azalır.
İşinde devamlı olur.	Kaliteli işgücü sağlanır.
İşyerinde yükselebilir.	Kadrolama kolaylaşır.
Bireysel doyum sağlar.	Rekabet gücü artar.
Rolünü rahatlıkla oynar.	Kontrol işlem ve yükü azalır.
İşinde saygınlık kazanır.	Toplumda saygınlık kazanır.

Taymaz, her ne kadar hizmetiçi eğitimin yararlarını bireysel ve kurumsal açıdan ayrı ayrı sınıflandırmışsa da hizmetiçi eğitimin yararlarını bir bütün olarak düşünmek daha faydalı olacağı düşünülmektedir. Eğitimde istenilen sonuçlara ulaşmanın en etkili yolu öğretmene sürekli olarak mesleki ve kişisel gelişim olanağı sağlayabilir. Öğretmen topluma yön verici rolünü dikkate alarak, hizmetiçi eğitim programları hazırlanmasına özen gösterilebilir. Öğretmenin yeni bilgi ve becerilerle kendini geliştirmesi sağlanmadıkça çağdaş gelişmelere ayak uydurması beklenemez. Bu nedenle hizmetiçi eğitim faaliyetleri, hizmet öncesi eğitimdeki eksikleri dikkate alarak ele alınması gerektiği düşünülmektedir.

2.1.3.9. Gelismis Bazı Ülkelerde Öğretmenlere Yönelik Hizmetiçi Eğitim Uygulamaları

Günümüzde değişime ve gelişime gerek kurumsal gerekse bireysel olarak kayıtsız kalmamız mümkün değildir. Bilim, teknoloji, ekonomi, eğitim ve kültür alanlarında başarı sağlamanın temelinde öğretmenin gelişimine vereceğimiz önem bulunmaktadır. Bu nedenle her ülke, eğitim kurumlarında görev yapan eğitimcilerini geliştirmeye ihtiyaç duymaktadır. Bu başlık altında eğitime yön veren bazı ülkelere uygulanan öğretmenlere yönelik hizmetiçi eğitim uygulamalarına değinilmiştir.

2.1.3.9.1. Finlandiya

Finlandiya'da öğretmen eğitimi 1974'den beri üniversiteler tarafından uygulanmaktadır (Aydoğan & Çilsal, 2007). Üniversitelerdeki hizmetiçi eğitim faaliyetleri; mesleki öğretmen eğitim kolejleri, öğretmen eğitimi departmanları, yaz okulları ve çeşitli özel organizasyonlarla öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda

bulunulmaktadır. Mesleki gelişimle ilgili bazı hizmetiçi eğitim programlarına katılmak zorunludur. Hizmetiçi eğitim kurslarına katılmak, öğretmenlere maaş artışı ya da terfi gibi resmi avantajlar sağlamamasına rağmen kurslara talep olmasının nedeni mesleki ve kişisel gelişimle birlikte bilgiyi güncelleme isteği olarak söylenebilir. Eğitimci ve kursiyer öğretmenler, eğitim politikası gereği devlet tarafından fonlarla desteklenmektedir. 2013 yılından itibaren uygulanan 3 yıllık hizmetiçi eğitim programı için Eğitim Bakanlığı, hizmetiçi eğitime yılda 10 milyon Euro tahsis etmiştir. Programın 2016 yılına kadar devam etmesi öngörülmektedir (Eurypedia, 2013b).

2.1.3.9.2. Amerika Birleşik Devletleri

Amerika'da öğretmenlere yönelik mesleki eğitim faaliyetleri eyaletlerde federal hükümetin koymuş olduğu kanunlar temel alınarak okul bölgeleri tarafından yapılmaktadır. Federal eğitim kurumun koyduğu kanunlara göre her okul bölgesi kendi öğretmenlerin öğretim kalitesini ölçmek zorundadır ve bu raporu federal eğitim kurumuna göndermelidir (Wei ve ark., 2009). Federal hükümet öğrencilerin daha iyi eğitim alması için kaliteli öğretmene ihtiyaç duyulduğu önemi üzerinde durmaktadır. Bu yüzden mesleki gelişim etkinliklerinde bulunulması için okul bölgelerine finansal olarak katkı sağlamaktadır (Archibald ve ark., 2011). 2008 yılı verilerine göre Amerika genelinde öğretmenlerin %88'i hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılmıştır (Wei ve ark., 2010). Bu sayıdan da anlaşılacağı üzere ülkede mesleki gelişime önem verildiği söylenebilir.

2.1.3.9.3. Almanya

Hizmetiçi eğitimin hedefleri öğretmen eğitimi ve okul mevzuatı eyaletlerce kendi kanun ve yönetmelikleri tarafından hazırlanmıştır. Hizmetiçi eğitim, bakanlıkça çıkarılan yönetmelik ve genelgelere planlanıp düzenlenmektedir. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitime katılım uygulamaları, kabul veya ret işlemleri vb hakkında diğer ayrıntılar genelgeyle düzenlenmiştir. Okul yöneticileri, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimini teşvik etmek, desteklemek ve hizmetiçi eğitim faaliyetlerinden öğretmenleri haberdar etmekle sorumludurlar (Altınok ve ark., 2006; Parmaksız, 2010). Bazı eyaletler hizmetiçi öğretmen eğitim etkinliklerinin temel hedeflerini ve görevlerini hazırlarlar. Uygun eğitim programlarını sağlamak ve yürütmekten Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlığı sorumludur. Eyaletlerin her birinde hizmetiçi eğitim faaliyetlerinden okul denetim makamı ve öğretmenlere işveren kurum olan Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlıkları yetkili ve sorumludur (Eurypedia, 2013a).

2.1.3.9.4. Japonya

Öğretmenlere yönelik ulusal, yerel, belediye ve okul düzeyinde örgütlenmiş çeşitli hizmetiçi eğitim olanakları bulunmaktadır. Bu eğitimin amacı; öğretmenlerin bireysel ve mesleki gelişmelerine katkıda bulunmaktır (Güvenç ve diğerleri, 1998). Öğretmenler bir yıl içerisinde dağıtılmış olarak beş değişik şekilde uygulamaya konulan hizmetiçi eğitim programlarından yararlanabilmektedirler. Bunlar;

- Okul içi eğitim,
- Uzak bölgelerde, öğretmenlerin çalışma grupları oluşturarak kendi kendilerine gerçekleştirdikleri informal eğitim faaliyetleri,
- Bölge ve yerel eğitim merkezlerinde verilen eğitim,

- Eğitim bakanlığı tarafından devlet eğitim merkezlerinde okul müdürleri, müdür yardımcıları ve program danışmanlarına verilen eğitim
- Lisansüstü eğitim amacıyla verilen iki yıllık eğitim olarak sıralanabilir (Aydoğan, 2002).

Ayrıca mesleki gelişime katkıda bulunmak amacıyla her yıl beş bin dolayında yönetici ve öğretmen yurt dışında istedikleri ülkeye gönderilmektedir (Güvenç ve diğerleri, 1998). Japonya'da hizmetiçi eğitim faaliyetleri eğitim merkezlerinde uygulanmaktadır. Bu eğitim merkezlerinde tam zamanlı olarak çalışan görevlilerin yanı sıra, seçilmiş üniversite profesörleri ve bazı kaynak kişiler (bilirkişiler, endüstri yöneticileri, misafir konuşmacılar) eğitim vermektedirler (Aydoğan, 2002).

2.1.3.9.5. Fransa

Fransa'da öğretmenlerin mesleki gelişimleriyle ilgili faaliyetlerden üniversiteler ve akademiler (Bölge Milli Eğitim Müdürlükleri) sorumludur. Eğitimler akademik yetkililer tarafından verilmektedir. Rektör, hizmetiçi eğitimde akademik planı tanımlayarak, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen öğretmen eğitiminin özelliklerine göre öncelikleri belirler. Hizmetiçi eğitim programları, okul yöneticileri ve öğretmenlerin de tavsiyeleri dikkate alınarak, ilgili personele bir kitapçıkla birlikte duyurulmaktadır (Parmaksız, 2010). Ayrıca rektör üniversite tarafından oluşturulan, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin hizmetiçi eğitimini denetlemekle yükümlüdür. Öğretmenlerin devam eden eğitim faaliyetlerine gönüllü olarak katılımları, ilerdeki kariyer değerlendirilmesi yapılırken dikkate alınmaktadır (Eurypedia, 2013c).

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde yurt içi ve yurt dışında yapılan ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.2.1.Yurt İçinde Yapılan İlgili Araştırmalar

Günümüzde sektörlerin tümünde yaşanan hızlı değişim ve gelişimler hizmet içerisinde eğitime olan ihtiyacı artırmaktadır . Artan hizmetiçi eğitim ihtiyacını verimli bir şekilde karşılayabilmek için hedefler ve sorunlar iyi saptanmalıdır. Bu noktadan hareket ederek hizmetiçi eğitimdeki hedefler ve sorunları belirlemek için eğitim alanında birçok çalışma yapılmıştır. Bu bölümde bu çalışmalardan örneklere kronolojik olarak değinilecektir .

Ertürk (1986) tarafından yapılan "On Yıl Öncesine Kıyasla Öğretmen Davranışları" adlı araştırmada, kazandırılmak istenen davranışların öğretmen yetiştirmede amaçlanmasının öneminden belirtmiştir. Araştırmada 1960 yılı ile 1970 yılını karşılaştırılmış ve 1970 yılında öğretmenlerde istenen davranışların azaldığı yargısına varılmıştır.

Sezer A. (2006), araştırmasında “Devlet Okullarında Çalışan Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri” konusunu incelemiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir; hizmet içi eğitim etkinlikleri için ayrılan sürenin psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin görüşlerine göre yetersiz olduğu belirtilmiştir. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin uygulanan hizmet içi eğitim etkinliklerinin kapsamıyla ilgili görüşleri genelde olumsuz olduğu görülmüştür. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler, hizmet içi eğitim etkinliklerinin uygulanmasında kullanılan yöntem ve tekniklerle

ilgili ne olumlu, ne de olumsuz bir görüşe sahip olup, kararsızlıklarını belirtmişlerdir. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler, hizmet içi eğitim etkinliklerinin uygulanmasında görevli uygulayıcıların yeterlikleri konusunda kararsız olup, ne olumlu ne de olumsuz görüşe sahiptirler. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin uygulandığı ortamla ilgili psikolojik danışman ve rehber öğretmen görüşleri alt düzeydedir ve ortam özelliklerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin uygulamaya katkısıyla ilgili olarak psikolojik danışman ve rehber öğretmen görüşleri genelde olumsuz olduğu görülmüştür. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin bu nedenlere bağlı olarak öğretmenlerin mesleki gelişimine ve uygulamaya katkısının düşük olduğu saptanmıştır.

Herscovitz (2005)'e göre; hizmet içi kurslar genel olarak öğretmenlerin bilgi aktarma stratejisinden, yeni yaklaşımlardan haberdar olarak kullanmaya doğru yöneltmede etkili olabilmektedir. Sınıflarda yeni öğretim yaklaşımlarını uygulama ve saptama, öğretmenlerin gereksinimlerine göre belirlenmelidir. Ayrıca araştırmacılar eğitimde yapılacak yeniliklerin devamlılığı ve uygulanabilirliği konusunda anahtar rol oynayanların öğretmenler olduğunu belirtmişler (Akt. Bekiroğlu, 2007).

Demirtaş, Z. (2008), “İlköğretim Okulları Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları ile Kurum İçi İletişim Algıları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerinin, hizmetiçi eğitim ihtiyacı ve kurum içi iletişim algıları arasındaki ilişkinin değerlendirmesine yönelik görüşleri saptamak amaçlanmıştır. Sonuç olarak, ilköğretim okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre, kendileri için düzenlenen hizmetiçi eğitim programlarında ve kurum içi iletişimin birçok alanında sorunlar ve yetersizlikler bulunmaktadır. Hizmetiçi eğitim programları planlanmadan önce öğretmenlerin ihtiyaç ve beklentilerinin saptanması, eğitim yönetimi ve planlamanın

iyileştirilmesi, programların içeriğinin de buna göre düzenlenmesi ve hizmetiçi eğitim etkinliklerinin bitiminde programların değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Araştırmacı sonuç olarak örgüt içinde kurum içi iletişime, üst ast iletişimindeki aksaklıkların giderilmesi, iletişim çatışmalarının en alt seviyeye düşürülmesi, kişisel iletişim araçlarının iletişim kaynaklarının doğru ve verimli bir şekilde kullanılması gerektiğini saptamıştır.

Aslan ve Gül (2009), “Küreselleşmenin Sosyal Boyutunun Hizmet İçi Eğitime Yansımalarına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri” isimli çalışmalarında; küreselleşme kavramını irdeleyerek ve küreselleşmeyi sosyal boyutu içerisinde değerlendirerek bu süreçle ilgili gelişmelerin hizmet içi eğitime yansımalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Analizler sonucunda, sınıf öğretmenlerinin görüşlerinde eğitim durumu ve hizmetiçi eğitim programlarına katılım sıklığına göre anlamlı farklar bulunurken; cinsiyet, yaş, kıdem değişkenlerinde anlamlı farklar tespit edilmemiştir. Araştırma bulguları, küreselleşme sürecine uyum sağlayabilecek öğretmenler yetiştirilmesinde önemli payı olan hizmet içi eğitimlerin ciddi eksiklikleri olduğuna buna karşın öğretmenlerin küreselleşme sürecindeki sosyal gelişimleri takip etmek istediklerini göstermektedir. Araştırma sonucunda hizmet içi eğitim programlarının mesleki alanda güncel ihtiyaçlara göre saptanması ve değerlendirilmesi düşünülmektedir .

Doğan, O. (2009), çalışmasında öğretmenlerin hizmetiçi eğitime katılımının eğitim öğretim sürecine etkisi ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşlerini değerlendirmiştir. Değerlendirme sonucunda ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin, hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılımın eğitim ve öğretime olan etkisine ilişkin görüşlerinin genelde olumlu ancak bunun ortalama bir düzeyde kaldığı görülmüştür. Demografik değişkenlere ilişkin farklılaşmaların

incelenmesi sonucunda ise daha çok yaş değişkeninin önemli olduğu görülmüş ve genç öğretmenlerin hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin daha az olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Doğan (2009), “Hizmetiçi Eğitim Faaliyetlerine Katılımın Eğitim Öğretim Sürecine Etkisi İle İlgili Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri” isimli çalışmasında; hizmetiçi eğitimlerin eğitim öğretim sürecine etkisinin; cinsiyet, yaş, mezuniyet düzeyi, branş ve kurs katılım sayısına göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmıştır. Araştırma sonucunda 25-30 yaş grubundaki öğretmenlerin hizmetiçi eğitim faaliyetlerini diğer (daha büyük yaş grupları) gruplara göre daha olumsuz algıladıkları, daha az faydalı buldukları sonucuna varılmıştır. Bunun bir nedeni olarak da; “Bu öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre kıyasla meslekte yeni olmaları ve dolayısıyla bilgilerinin de henüz yeni olması nedeniyle sunulan hizmetiçi eğitimlere ihtiyaç duymamaları olabilir.” görüşüne yer verilmiştir. Doğan, çalışmasıyla ilgili daha kesin verilerin elde edilebilmesi için anket yoluyla değil de örneklem yoluyla, yöneticiler ve öğretmenlerle görüşme ve derste gözlem yoluyla yapılarak daha kapsamlı bir çalışma önerisinde bulunmuştur.

Gültekin, Çubukçu ve Dal (2010), “İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim Öğretimle İlgili Hizmetiçi Eğitim Gereksinimleri” isimli çalışmalarında; Öğretmenlerin, eğitim-öğretimle ilgili hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarını cinsiyete, mesleki kıdeme, branşlara, yöneticilik durumuna ve daha önce hizmet içi eğitim alma durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; ilköğretim öğretmenlerinin eğitim-öğretimle ilgili olarak öğrenciyi tanıma, öğretimi planlama, materyal geliştirme, öğretim yapma, öğretimi yönetme, başarıyı değerlendirme, rehberlik yapma, temel becerileri geliştirme, özel gereksinimi olan öğrencilere hizmet etme, yetişkinleri eğitme, ders dışı etkinliklerde

bulunma, kendini geliştirme, okulu geliştirme, okul-çevre ilişkilerini geliştirme yeterlilik alanlarının tümünde eğitim gereksinimi duydukları anlaşılmıştır. Ayrıca, ilköğretim öğretmenlerinin kimi yeterlilik alanlarına yönelik hizmetiçi eğitim gereksinimlerinin cinsiyet, branş, yönetim görevine sahip olma ve daha önce hizmetiçi eğitim alma değişkenine göre farklılık göstermediği; kıdem değişkenine göre farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Araştırmacılar öğretmenlerin hizmetiçi eğitim gereksinimleri nitel yöntemlerle de belirlenmesi önerisinde bulunmuşlardır.

Yağız, A. (2011), öğretmenlerin almış oldukları hizmet içi eğitim ile öğrenen okul arasındaki ilişkiyi incelemek amacı ile yaptığı araştırmada, hizmetiçi eğitime daha da fazla önem verilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, eğitim öğretimde istenen hedeflere ulaşılması açısından öğretmenlerin hizmetiçi eğitimle sürekli bilgilerini güncelleyerek ve yaşam boyu öğrenmeyi hayat tarzına dönüştürmeleri gerektiği, okul yöneticileri okulda öğrenen bir örgüt oluşturulması için öncülük etmeli, hizmetiçi eğitim etkinliklerinin planlanmasında öğretmenlerin tavsiyelerine dikkat edilmesi ve öğretmenlerin sürekli öğrenmelerine ve gelişimlerine dönük olması gerektiği düşünülmektedir .

Sarıgöz (2011), “İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim Faaliyetleri ile İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi” araştırmasında; ilköğretim okullarında görev yapan ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşlerini belirlemeye çalışmıştır. Anket yoluyla elde edilen veriler sonucunda, öğretmenlerin büyük bir kısmının hizmet içi eğitimin gerekliliğine inandığını ve belirli aralıklarla hizmet içi eğitime ihtiyaçlarının olduğunu, hizmet öncesi eğitimdeki eksiklikleri giderebilmek veya daha sonra öğretim programlarında görülen yenilik ve değişikliklere uyum sağlamak için hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmektedirler.

Tanrıseven ve Konokman (2013), “Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi” isimli çalışmada; öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine ilişkin tutumları ve tutumlarının cinsiyete, branşa, kıdeme, hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmada öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine ilişkin olumsuz tutuma sahip oldukları ve tutumların cinsiyete, branşa ve kıdeme göre anlamlı farklılıklar göstermediği tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma sonucu öğretmenlerin hizmetiçi eğitime ilişkin tutumlarının hizmetiçi eğitim etkinliğinin amacına göre katılma durumunun farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur.

Turgut (2012), “İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması” konulu araştırmasında sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını saptamayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin en çok bilgi teknolojileri alanında hizmet içi eğitime katılmayı istedikleri görülmüştür. Öğretmenler hizmet içi eğitim uygulamalarının, seminer dönemi olarak bilinen okulun açıldığı ilk haftalar verilmesini, özellikle hafta sonlarında verilmemesini istemektedir. Ayrıca öğretmenler yaz mevsimlerinde kendilerine tatil imkanı sunularak hizmet içi eğitim programlarının yapılabileceğini belirtmişlerdir. Hizmet içi eğitim uygulamalarına katılımın gönüllü olması gerektiğini belirten öğretmenler, uygulamalarda görev alan eğitici personelin de alanında yeterli eğitimcilerden oluşması (teknolojiden faydalanma, etkili iletişim kurabilme, alan hakimiyeti vb) gerektiğini belirtmişlerdir.

Altun ve Cengiz (2012), “İlköğretim II. Kademe Branş Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim Fırsatları Hakkındaki Görüşleri” isimli çalışmada; branş öğretmenlerinin çalıştıkları okuldaki mesleki gelişim fırsatlarını yönelik görüşleri ve

öğretmenlerin okul gelişimi ve mesleki gelişim arasındaki ilişkiye yönelik algıları incelenmiştir . Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin kurslar ve mesleki gelişim etkinlikleriyle ilgili farklı beklentileri vardır. Beklentilere göre, yapılacak olan hizmet içi eğitim etkinliklerinin sınıf içerisinde uygulamaya yönelmesi, öğretmenlerin mesleki alanda ihtiyaçlarına yanıt verebilecek düzeyde olması, araştırmacı öğretmen yetiştirilmeleri dile getirilmektedir. Araştırma sonucunda , mesleki gelişime yarar sağlayacak hizmet içi eğitimlerin üniversite destekli olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Avcı, Ü. (2013), “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi” adlı yüksek lisans tezinde ortaokul kademesinde görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim gereksinimleri ve hizmetiçi eğitim etkinlikleri ile ilgili beklentileri saptamak hedeflenmiştir.

Çalışma sonunda ortaokul sosyal bilgiler öğretmenlerinin en çok "bilimsel araştırma yöntemleri", "sosyal psikoloji", "tarih", "rehberlik", "proje hazırlama", "eğitim psikolojisi", "çocuk psikolojisi" ve "teknolojiyi etkin kullanma" alanlarında hizmetiçi eğitime ihtiyaçları olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, düzenlenecek olan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin etkin ve mesleki ihtiyaçlara uygun olmasını bekledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Arslan, H. (2013), araştırmasında Bilişim Teknolojileri (BT) öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen hizmetiçi eğitim kurslarına yönelik algılarını tespit etmek ve bu kursların Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin mesleki ve kişisel gelişimlerine etkisini araştırmayı hedeflemiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların hizmetiçi eğitim kurslarını seçerken en çok önem verdiği konular; kurs içeriği, mesleki gelişime etkisi ve kursun verildiği yer olarak saptanmıştır. Hizmetiçi

eğitimin öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişime yönelik algıları ise çoğunlukla yeni bilgi öğrenme, mesleki deneyim, sosyal etkileşim ve yeni arkadaşlar edinme olarak belirtilmiştir.

Eyecisoy H. (2014), “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde elde edilen veriler doğrultusunda, ilk olarak öğretmenlerin kişisel bilgileri sonra da boyutlar düzeyinde fikirleri değerlendirilmiştir. En son olarak ise, boyut düzeyinde; cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim düzeyi, hizmet süresi ve katıldıkları hizmetiçi eğitim programlarının sayısı değişkenlerine göre değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, sosyal Bilgiler öğretmenlerinin; hizmetiçi eğitim programlarından beklentileri ile hizmet süreleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Buna göre; öğretmenlerin hizmet süresi arttıkça, beklentileri azalmaktadır. Diğer boyutlarda, değişkenler arasında böyle bir farklılık yoktur.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri; hizmetiçi eğitim programlarının gerekli olduğunu düşünürken, etkinliği, yeterliliği ve sorunları boyutunda kararsız kalmışlardır. Diğer yandan hizmetiçi eğitim programlarına katılımda istekli olan öğretmenlerin, beklentileri de yüksektir.

2.2.2.Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Fen öğretimi yapan öğretmenlerin mesleki gelişimleri üzerine çalışma yapan Supovitz ve Turner (2000) "Fen Öğretimi ve Sınıf Ortamında Mesleki Gelişimin Etkileri" konulu araştırmalarında, öğrenci başarısını artırmada en önemli faktörün öğretmenin mesleki gelişimi olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin bilgi becerilerinin

sınıf ortamında uygulanmasının eğitimin kalitesini arttırdığı bunun için de öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin artması için hizmet içi eğitim faaliyetlerine etkin olarak katılmaları gerektiğini vurgulamışlardır.

Boscolo, Cherubini ve Zambelli (2002), öğrenci motivasyonunun artırılması konusunda bir hizmet içi eğitim çalışması yapmışlardır. Bu çalışmaya ilköğretim ve orta öğretimden 36 farklı öğretmen katılmış, öğretmenler gruplara ayrılarak kendi bilgi ve deneyimlerini tartışmış, tecrübelerini birbirleriyle paylaşmışlardır. Öğrencilerin motivasyonunu artırma amacıyla yapılan bu hizmet içi eğitim etkinliği sonucunda, yapılan etkinliğin verimli olduğu öğretmenlerin bu konudaki yeteneklerinin arttığı görülmüştür.

Willis A. Montes (2002), teknoloji kursu alan öğretmenler üzerinde yaptıkları çalışmada, kursun öğretmenlerin tutumları, öz yeterlikleri ve teknoloji kullanımları üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Öğretmenlerin sınıfta teknolojiyi etkili kullanmalarını amaçlayan bu kursun sonunda, öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarında önemli bir değişiklik görülmemiştir. Bunun nedeni olarak da öğretmenlerin kursa belli bir bilgisayar eğitimi alarak ve bilgisayar teknolojilerinin hem kişisel hem de profesyonel anlamda kullanım için bir araç olduğunu düşünerek geldikleri ve zaten olumlu olan tutumlarını kurs sonunda da aynen devam ettirdikleri ifade edilmiştir. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin kurs sonunda öz yeterlik düzeylerinde, bilgi düzeylerinde ve deneyimlerinde önemli değişim olduğu belirtilmiştir.

Herscovitz (2005)'e göre; hizmet içi kurslar genel olarak öğretmenlerin bilgi aktarma stratejisinden, yeni yaklaşımlardan haberdar olarak kullanmaya doğru yöneltmede etkili olabilmektedir. Sınıflarda yeni öğretim yaklaşımlarını uygulama ve

saptama, öğretmenlerin gereksinimlerine göre belirlenmelidir. Ayrıca araştırmacılar eğitimde yapılacak yeniliklerin devamlılığı ve uygulanabilirliği konusunda anahtar rol oynayanların öğretmenler olduğunu belirtmişler (Akt. Bekiroğlu, 2007).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama süreci, veri toplama aracı bölümlerine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma deseni uygulanmıştır. Nitel araştırma, tümevarımcı bir yaklaşımla, olayları ve olguları doğal ortamları içerisinde betimleme, katılımcıların bakış açılarını anlama ve yansıtma üzerine odaklanan araştırma yaklaşımıdır. Nitel araştırma yöntemlerinin doğal ortama duyarlı olması, araştırmacının katılımcı rolü olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği olması diğer önemli özellikleridir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Bu çalışmada elde edilen nitel veriler, tekrar tekrar gözden geçirildi ve aynı olan benzer temaları belirlendi, kodlandı ve ayrıştırılarak içerik analizi çalışması yapılmıştır. İçerik analizi yaparken esas amaç, veriler içerisinde birbirine benzeyen kavramları tespit edip, biraraya getirerek temaların oluşturulması ve bu temaların birbirleriyle ilişkilendirilerek uygun bir şekilde yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Veriler toplanırken nitel araştırmalarda kullanılan dört temel yöntem vardır. Bunlar, odak grup görüşmesi, gözlem, görüşme ve doküman incelemesidir. Bu çalışmada da görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme tekniğini yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmeler olarak sınıflandırmak mümkündür. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde sorulacak olan sorular önceden belirlenir ve bu sorular kullanılarak veriler elde edilmeye çalışılır (Karasar,

1998). Yarı yapılandırılmış yöntem ise ne tam yapılandırılmış görüşmeler kadar katı, ne de yapılandırılmamış sorular kadar rahat ve esnektir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği bu iki zıt görüş arasında yer almaktadır. Araştırmacıya bu esnekliği sağladığı için görüşme türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmada amaçlı örnekleme yolu izlenmiş olup kartopu örnekleme göre çalışma grubu oluşturulmuştur (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bu örneklemede en çok verilerin okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından toplanabileceğinden seçilen örneklemin araştırmanın amacına uygun olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın çalışma grubu, Özgürlük İlkokulu, Barış İlkokulu, Serhatköy İlkokulu, Güzelyurt Maarif Anaokulu, Çataköy İlkokulu, Lapta İlkokulu ve Lapta Anaokulu'nda görev yapan yöneticileri ve öğretmenleri ile oluşturulmuştur.

Tablo 2'de katılımcı durumu sunulmuştur.

Katılan okul	Katılan yönetici sayısı	Katılan öğretmen sayısı
Özgürlük İlkokulu	1	7
Barış İlkokulu	1	4
Mehmet Boransel İlkokulu	1	3
Serhatköy İlkokulu	1	2
Güzelyurt Maarif Anaokulu	2	1
Lapta Anaokulu	1	2
Çataköy İlkokulu	1	2
Lapta İlkokulu	-	3
Toplam	8	24

3.3. Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri öğretmenlerle ve yöneticilerle 1 Kasım- 20 Kasım tarihleri arasında uygun oldukları uygun oldukları zaman ve de kendi özel odalarında görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimine etkisi ile ilgili ilkökul yönetici ve öğretmen görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla yaklaşık olarak 40'ar dakikalık sürelerle katılımcılarla yüzyüze görüşmeler yapılmıştır. Öğretmen ve yöneticilerle rahat bir görüşme ortamı sağlanarak sohbet havası içerisinde veriler toplanmıştır.

3.4. Veri Toplama aracı

Verileri toplarken uygulanan görüşme formunda mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimine etkisi ile ilgili öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini tam anlamıyla ortaya koyabilecek sorular hazırlanmıştır. 8 yönetici ve 24 öğretmenle mülakat soruları aracılığıyla görüşmeler yapılmıştır. Sorulmuş olan sorularla öğretmen ve yöneticileri hizmetiçi eğitim çalışmalarının mesleki gelişimlerine etkisine odaklanılmıştır. Sorulmuş olan soruların katılımcılar tarafından kolay ve anlaşılır bir düzeyde olmasına dikkat edilmiştir. Görüşmeler ses kaydına alınarak bilgisayar ortamında oluşturulan görüşme döküm formu yazılı biçimine dönüştürülmüştür. Daha sonra bu dökümanlar içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılarak ortalama % 88 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik hesaplamalarının %70'in üzerinde çıkması araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman). Burada elde edilen sonuç araştırma için güvenilir kabul edilmiştir. Araştırmacılar tarafından yapılan kodlamalarda uyuşum gösteren kodlar temalara ulaşmada temel alınmıştır.

Yöneticilerle ses kaydı yapılmasına karşın çalışmaya katılan öğretmenler sorulara cevap verirken görüşmenin ses kaydı ile yapılması konusunda endişeli olduklarını belirterek, görüşmeyi reddetmişlerdir. Ancak öğretmenler mevcut sorulara yazılı olarak cevap verip çalışmaya katkı koymuşlardır. Dolayısıyla öğretmenler için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları yazılı bir anket formatına getirilerek, her öğretmenden bireysel olarak sorulara yanıt vermeleri istenmiştir. Yine elde edilen veriler içerik analizi yapılarak ayrıştırılmıştır. İçerik analizinde veriler dört aşamadan geçirilerek incelenmiştir (Yıldırım ve Şimşek,2001).

3.4.1.Verilerin Kodlanması:

İçerik analizinin ilk aşamasında her katılımcıya bir numara verilerek görüşme dökümanları hazırlanmıştır. Katılımcıların verileri anlamlı bir şekilde incelenerek araştırma içerisinde bölümlere ayrılmıştır. Tüm isimler kodlandıktan sonra bir isim listesi oluşturulmuş ve verilerin incelenmesinde ve de düzenlenmesinde bu kodlanmış liste anahtar liste olarak kullanılmıştır. Daha sonra kodlama anahtarları ve görüşme dökümanları tek tek okunarak “görüş birliği” veya “görüş farklılıkları” tespit edilip tartışıldıktan sonra gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Verilerin kodlanması ile ilgili yapılmış olan çalışmaların sonunda çalışmanın bulgularını oluşturacak olan temel temalar, ana kategoriler ve alt kategoriler belirlenmiştir.

3.4.2.Temaların Bulunması:

Bu aşamada önceden kodlanmış olan veriler belirli bölümler altında toplanmış ve temalar oluşturulmuştur. Bu temalar örneğin öğrencilerin okul devamlılığı gibi kodlarla velilerin okula katılımıyla devamlılığın artması gibi konular aynı kapsam içerisinde düşünülerek ortak yönleri tespit edilmeye çalışılmış ve temalar oluşturularak kodlama işlemi yapılmıştır. Bu araştırmada mevcut hizmetiçi eğitim çalışmalarının öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri kapsamında temalar oluşturularak araştırma yürütülmüştür.

3.4.3.Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenmesi:

Yapılmış olan bu aşamada katılımcıların görüşleri açık bir dille açıklanmıştır. Görüşme notlarının hangi katılımcıya ait olduğunu belirlemek amacıyla dipnot düşülmüş ve tırnak işareti içerisinde görüşme notları katılımcıların ağzından çıkan şekliyle verilmiştir. Parantez kullanılarak görüşmenin hangi katılımcıya ait olduğu da verilmiştir.

Örnek olarak:

“.....” (G:Y(1))

G:Görüşme;

Y: İlkokul Yöneticisi

Ö: İlkokul Öğretmeni

1: 1 Numaralı Katılımcı

3.4.4.Bulguların Yorumlanması:

Bulgular ayrıntılı bir biçimde yorumlanmıştır. Tespit edilen bulguların araştırmacılar tarafından yorumlanması ve sonuçların açıklanması bu bölümde yapılmıştır. Nitel araştırma tekniğinin gereğine uygun olarak toplanan veriler yorumlanmış ve ilgili araştırmalar kısmı ile yorumlanarak desteklenmiştir. Yöntem alanyazında nitel verilerin sayısal analizi yani sayısallaştırılması, araştırmanın yanlılığını azaltması, ortaya çıkan tema ve kategoriler arasında karşılaştırma yapmaya olanak vermesi gibi nedenlerle kullanılmasının uygun olacağını ifade edilmektedir. Bu maksatla araştırmada nitel veriler yüzdelere indirgenerek tablolar halinde verilmiştir. Ayrıca katılımcıların görüşleri ise her boyutta sunulmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde yapılan araştırmanın amaçlarına uygun olarak katılımcılardan elde edilen verilerin çözümlenmesi ve bulgularla yorumları yer almaktadır. Öğretmen ve yöneticilerden elde edilen verileri karşılaştırmalı olarak tablolaştırılarak değerlendirilmiştir.

4.1.1.Boyut: Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak yönetici ve öğretmen görüşlerinin saptanması.

Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusunda öğretmen ve yönetici görüşlerini tablo 3’de temalar ve yüzdelikler şeklinde verilmiştir.

Tablo 3.: Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusunda öğretmen ve yönetici görüşleri

TEMALAR	İLKOKUL YÖNETİCİLERİ			İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ		
	Yüzde %			Yüzde %		
	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam
Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre saptanması	7	1	8	90	10	16
Hizmetiçi eğitim faaliyetleri alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi	4	4	8	50	50	12
						12
						24
						50
						50

Araştırmanın birinci boyutunda mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusunda öğretmen ve yönetici görüşleri kapsamında oluşmaktadır. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda görev yapan 8 yöneticiye ve 24 öğretmene mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusundaki düşünceleri sorularak görüşleri araştırılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 3'de belirtilen temalarla belirlenmiş ve verilen görüşler doğrultusunda oranlamalar yapılarak sunulmuştur.

4.1.1.1Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre saptanması

Tablo 3'de de görüldüğü üzere yapılan araştırmada seçilen öğretmenlerin yaklaşık üçte ikisi (%65), mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerinin ihtiyaçlarına göre saptanması gerektiğini belirtmiştir. Araştırmada seçilen okul yöneticileri %90 oranında mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerinin ihtiyaçlarına göre saptanması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerinin ihtiyaçlarına göre saptanması görüşüyle ilgili olarak bir yönetici "*Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri son yıllarda puan toplamak için düzenlenmekte ve giden öğretmenler de kendini geliştirmek için değil; yükselmek için gerekli puanları toplamak için gitmektedir. Bu da hizmetiçi eğitimin gelişmesini engellemektedir* [G:Y(4)]." diyerek görüşünü bildirmiştir. Bir diğer yönetici ise "*Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre belirlenmesi uygundur* [G:Y(7)]." Yönünde görüş bildirmiş, bir başka yönetici de "*Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaca daha uygun olarak hazırlanması ve uygulanması halinde daha yararlı olacağına inanıyorum* [G:Y(8)]." diyerek görüşünü ortaya koymuştur. Öğretmenlerden biri mevcut hizmetiçi eğitim

faaliyetlerinin öğretmenlerinin ihtiyaçlarına göre saptanması konusuyla ilgili olarak “*Bu faaliyetler düzenlenirken öğretmen ihtiyaç ve beklentilerinin yeterince dikkate alınmadığını ve bu nedenle öğretmenden beklenen ilginin gösterilmediğini düşünüyorum [G:Ö(5)].*” diyerek görüş bildirirken bir diğer öğretmen de “*Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sistemsiz, plansız ve ihtiyaca göre olmadığını düşünüyorum. Yılın başında öğretmene hangi alanda hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyulduğu sorulup planlama yapılırsa daha faydalı olacağını düşünürüm [G:Ö(19)].*” ifadeleriyle görüş bildirmiş, diğer bir öğretmen ise “*Mevcut yapılmakta olan hizmetiçi eğitim faaliyetleri şu anda bana göre tam olarak amaca hizmet etmemektedir. Yapılan eğitim ile uygulama birbirini tutmamaktadır [G:Ö(20)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer öğretmen ise “*Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaç duyulan kesime göre düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Hizmetiçi faaliyetlere katılımın zorunlu olması kursların verimliliğini düşürüyor. Öğretmen ihtiyaç duyduğu kursları kendi seçerek katılmalı [G:Ö(24)].*” şeklinde görüş bildirirken, öğretmen ve yöneticiler birbirleriyle aynı görüşü paylaşmışlardır.

4.1.1.2. Hizmetiçi eğitim faaliyetleri alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi

Hizmetiçi eğitim faaliyetleri alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi gerektiği konusunda görüşlerin tespit edilmesi için araştırmada yer alan katılımcılara bu konudaki düşünceleri sorulmuştur. Yöneticiler %50, öğretmenler de %50 oranında hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi gerektiğini belirtmiştir. Yöneticilerden biri “*Hizmetiçi eğitim faaliyetleri eğitim programlarıyla paralel bir yapı göstermektedir. Yalnızca*

uygulamalı programlara daha çok yer verilmelidir. İhtiyaçlar ve yenilikler dikkate alınmalıdır [G:Y(3)].” diye ifade etmiştir. Diğer bir yönetici de “Bazıları çok yerinde. Katıldığım zaman zevk alıyorum. Bazıları ise aynı konuların tekrarıdır [G:Y(5)].” şeklinde ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler de hizmetiçi eğitim faaliyetleri alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi ile ilgili görüş belirtmiş olan yöneticilerle aynı görüşü paylaşmaktadırlar. Öğretmenlerden biri bu konuyla görüşünü şöyle ifade etmiştir: “*Hizmetiçi eğitim faaliyetleri bazen aynı bildiğimiz şeyleri tekrar anlatmakta ve boşa zaman kaybı olmaktadır* [G:Ö(21)].” Diğer bir öğretmen ise görüşünü “*Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri genellikle mecburen gittiğimiz, sıkıcı, verimsiz kurslardır. Gelişimimize hiçbir katkısı olmayan, birilerinin çıkıp saatlerce konuştuğu, sadece öğretim yılının başında sanki sırf yapılmak için yapılan eğitimler* [G:Ö(2)].” şeklinde ifade etmiştir. Öğretmenlerden biri bu konuyla görüşünü şöyle ifade etmiştir: “*Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak, bu tür hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin yeniliklerin aktırılması ve öğretmenlerin mesleki gelişimleri açısından önemli olduğunu düşünüyorum* [G:Ö(9)].”

Öğretmenlerle yöneticiler hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi gerektiği konusunda aynı görüşü bildirmişlerdir.

4.1.2.Boyut: Öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularıyla ilgili değerlendirmesi.

Öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularıyla ilgili değerlendirmesi konusunda öğretmen görüşlerini tablo 4' de temalar ve yüzdeler şeklinde verilmiştir.

Tablo 4.: Öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularıyla ilgili öğretmen görüşleri

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ					
TEMALAR	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Yüzde %	
				Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen
Alan bilgisinin kişisel					
gelişim süreci içerisinde	10	14	24	40	60
sürekli geliştirilmesi					
Alan bilgisinin mevcut					
hizmetiçi eğitim faaliyetle-	3	21	24	10	90
riyle güncellenmesi					
Genel öğretmenlik meslek					
bilgisinin kişisel gelişim					
süreci içerisinde sürekli	13	11	24	55	45
geliştirilmesi					
Genel öğretmenlik meslek					
bilgisinin mevcuthizmetiçi					
eğitim faaliyetleriyle	7	17	24	30	70
güncellenmesi					
Teknolojik altyapının					
kişisel gelişim süreci					
içerisinde sürekli	14	10	24	60	40
geliştirilmesi					
Teknolojik altyapının					
hizmetiçi eğitim faaliyetle-	8	16	24	35	65
ri ile güncellenmesi					

Araştırmanın ikinci boyutu;öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularıyla ilgili değerlendirmesi konusunda öğretmen görüşleri kapsamında oluşmaktadır. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda görev yapan 24 öğretmene mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusundaki düşünceleri sorularak görüşleri araştırılmıştır. Katılımcıların görüşleri Tablo 4'de belirtilen temalarla belirlenmiş ve verilen görüşler doğrultusunda oranlamalar yapılarak sunulmuştur.

4.1.2.1.Alan bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi

Öğretmenlerin kendi alan bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi konusunda görüşlerin tespit edilmesi için araştırmada yer alan katılımcılardan alan bilgisi konusunda kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenler %40 oranında alan bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir.Araştırmaya katkı koyan öğretmenlerden biri “*Alanımla ilgili yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum. Alanımla ilgili elimden geldiğince yenilikleri takip ediyorum* [G:Ö(12)].” şeklinde görüş bildirmiştir. Diğer bir öğretmen, “*Alanım konusunda dünya genelinde çıkan yeni yöntemler veya çıkarımlar konusundaki bilgileri takip edip, sınıfta uygulamaya çalışan bir öğretmenim* [G:Ö(23)].” demiştir. Bir başka öğretmen, “*Bu konuda yeterli olduğumu düşünüyorum . Kendimi daha da geliştirmem gerektiği inancındayım* [G:Ö(3)].” şeklinde görüşünü ifade ederken bir diğer öğretmen de “*Alanımla ilgili yeterince bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum* [G:Ö(12)].” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Alan bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi konusunda öğretmenlerin çoğunluğu (%60) kendini yeterli görürken , öğretmenlerin bir kısmı da (%40) alan bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi gerektiği konusunda ortak görüş bildirmişlerdir.

4.1.2.2. Alan bilgisinin hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi

Alan bilgisinin hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile güncellenmesi konusunda üçöğretmen görüş bildirmiştir. Öğretmenlerden biri görüşünü “*AÖA çıkışlı olarak yeterli alan bilgisi alıp hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde herhangi bir gelişim olduğunu ya da şu an ki koşullarda olabileceğini düşünmüyorum* [G:Ö(13)].” şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen de “*Şu an yeterli olduğumu, yalnız sürekli hizmetiçi eğitimler ile bilgilerimin güncellenmesi gerektiğini düşünüyorum* [G:Y(10)].” şeklinde görüş bildirmiştir.

Katılımcıların çoğu alan bilgilerinin yeterli olduğunu (%90) belirtirken, az sayıda katılımcı (%10) ise alan bilgilerini mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncelleyebileceklerini ifade etmişlerdir.

4.1.2.3. Genel öğretmenlik meslek bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi

Genel öğretmenlik meslek bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi ile ilgili düşünceleri tespit etmek amacıyla öğretmenlerin görüşleri araştırılmıştır. Bu konuda öğretmenlerden biri, “*Genel öğretmenlik meslek bilgisi konusunda da gerekli vasıflara sahip olduğumu düşünüyorum, yine de tartışarak,*

araştırarak ve yaşayarak gelişmeyi sürdürüyorum [G:Ö(17)].” diyerek görüş bildirmiştir. Bir başka öğretmen de *“Yenilikleri takip etmeye çalışıyorum [G:Ö(15)].”* diyerek görüşünü bildirmiştir. Başka bir öğretmen ise *“Meslek bilgisinin dinamik bir süreç olduğunu ve sürekli geliştirilmesi gerektiğini düşüncesindeyim [G:Ö(11)]”* ifadesinde bulunarak görüşünü ortaya koymuştur.

Katılımcıların yarıdan biraz fazlası (%55) genel öğretmenlik meslek bilgisinin kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi gerektiğini düşünürken, katılımcıların yarıya yakını (%45) ise genel öğretmenlik meslek bilgisinin yeterli olduğunu düşünmektedir.

4.1.2.4. Genel öğretmenlik meslek bilgisinin mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi

Genel öğretmenlik meslek bilgisinin mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi konusunda olumlu görüşlerin var olup olmadığını ortaya koymak için öğretmen görüşleri araştırılmıştır. Öğretmenlerden biri *“Gerek mezun olduğum okul, gerekse düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılarak bu yönde de yeterli donanıma sahip olduğumu ve kendimi geliştirdiğimi düşünüyorum [G:Y(5)].”* şeklinde ifade ederek görüşünü bildirmiştir. Öğretmenlerden biri ise bu konuda *“Meslekle ilgili bilgilerimiz yeterli görülse de daha fazla uygulanabilir bilgiler verilirse daha faydalı olabileceğimiz kanısındayım [G:Ö(20)].”* şeklinde görüş bildirmiştir. Konu ile ilgili başka bir öğretmen ise *“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin şu an ki sunucuları kitap dışında doğrudan aktarım yapmaları genel öğretmenlik meslek bilgisine katkısı yoktur [G:Ö(13)].”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%70) mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile genel öğretmenlik meslek bilgilerini güncelleyebileceklerini belirtmezken, az sayıdaki katılımcı da (%30) mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile öğretmenlik meslek bilgilerini güncelleyebilmeleri gerektiğini düşünmektedir.

4.1.2.5. Teknolojik altyapının kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi

Teknolojik altyapının kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi konusundaki öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla; öğretmenlerden, teknolojik altyapı ile öğretmenlik konuları açısından kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretmenlerden biri *“Teknoloji günden güne gelişiyor ve her meslekten insanın bundan yararlanması kaçınılmaz oluyor . Gençler kadar olmasa da teknolojiyi takip etmek ve kendimizi geliştirmek mesleğimizde kendimizi yenilememiz için bir gerekliliktir diye düşünüyorum [G:Y(4)].”* şeklinde ifade ederek görüşünü bildirmiştir. Bir diğer öğretmen ise bu konuda *“Her ne kadar teknolojik bilgimiz yeterli desek de sürekli yenilikler meydana gelmekte. Bu nedenle teknolojik altyapıda açısından eğitime ihtiyaç duyduğumuzu düşünüyorum [G:Ö(6)].”* şeklinde görüş bildirmiştir. Konu ile ilgili başka bir öğretmen ise *“Teknolojik altyapı konusunda kendimi geliştirebileceğimize inanıyorum ancak okullarımızdaki altyapı buna imkan sağlamıyor [G:Ö(13)].”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerin çoğunluğu (%60) teknolojik altyapının kişisel gelişim süreci içerisinde sürekli geliştirilmesi gerektiğini belirtirken, katılımcıların yarıya yakını ise (%40) teknolojik altyapılarının yeterli olduğunu düşünmektedir .

4.1.2.6. Teknolojik altyapının hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi

Teknolojik altyapının hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle güncellenmesi konusunda öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, öğretmenlerden kendilerini teknolojik altyapı ile diğer öğretmenlik konuları açısından düşüncelerini değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretmenlerden biri “*Daha ileri teknolojilerin de yaygınlaştırılmasını, okuluma ve diğer okullara ulaşmasını ve bunlarla ilgili de hizmetiçi eğitimlerle bilgilendirilmeyi dilerim [G:Ö(14)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Konuyla ilgili başka bir öğretmen ise “*Öğretmenlere yeterince teknolojik altyapının sunulmadığını görebiliyorum. Ayrıca teknolojiyi ısrarla takip etmek istemeyen öğretmenlerin de varlığı oldukça fazla ; geliştirilmesi önemli [G:Ö(12)].*” görüşünü ortaya koymuştur. Öğretmenlerden biri ise “*Her an ilerleyen teknolojiye rağmen hizmet içi eğitim kurslarının halen daha çok eski konularda kaldığını, teknoloji ile ilgili gereksiz kurslar düzenlendiğini düşünüyorum. Daha güncel ve yaparak öğretime dayalı kursların düzenlenmesi faydalı olacaktır [G:Ö(24)].*” şeklinde kendini ifade etmiştir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%65) mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile teknolojik altyapılarını güncelleyebileceklerini belirtmezken, az sayıda katılımcı ise (%35) teknolojik altyapılarını geliştirmede ve güncellemede hizmetiçi eğitimin gerekliliğini belirtmiştir.

4.1.3.Boyut: Öğretmenlerin; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi.

Öğretmenlerin; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi konusunda öğretmen görüşlerini tablo 5’ de temalar ve yüzdelikler şeklinde verilmiştir.

Tablo 5.: Öğretmenlerin; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi konularıyla ilgili öğretmen görüşleri

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ					
TEMALAR	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Yüzde	%
				Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen
Alan bilgisi konusunda					
gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri	6	18	24	25	75
Genel öğretmenlik meslek					
bilgisi konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri	5	19	24	20	80
Teknolojik altyapı					
konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri	17	7	24	70	30

4.1.3.1. Alan bilgisi konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri

Alan bilgisi ile ilgili gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusunda öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, öğretmenlerden; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi istenmiştir. Öğretmenlerden biri “*Her alandaki bilgilerin güncellenmesi adına sistematik bir çalışma yapılarak ve zorunlu hale getirilerek eğitimler yapılmalıdır [G:Ö(10)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer öğretmen ise “*Tümü ile ilgili hizmet içi eğitime ihtiyaç vardır. Ancak okulda öğrenmiş olduğunuz bilgilerin tekrarı yerine, bu alanlardaki yenilikler anlatılmalıdır diye düşünüyorum [G:Ö(1)].*” konu ile ilgili fikrini belirtmiştir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%75) alan bilgisi konusunda hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğunu belirtmezken, az sayıda öğretmen ise (%25) alan bilgisi konusunda hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir.

4.1.3.2. Genel öğretmenlik meslek bilgisi konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri

Genel öğretmenlik meslek bilgisi alanında gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusunda öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, öğretmenlerden; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi istenmiştir. Konu ile ilgili olarak öğretmenlerden biri “*Öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili eğitime ihtiyaç duyulduğunu görüyorum. Özellikle teoriğin dışına çıkıldığı zaman öğretmenlerin zorlandığını görüyorum. Sınıf yönetimi hakkında yeteri derecede eğitime ihtiyaç olduğunu düşünüyorum [G:Ö(12)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Başka bir öğretmen

ise ‘*Genel öğretmenlik meslek bilgisinde kendimizi geliştirmek açısından daha çok ihtiyaç duyuyorum. Özel eğitim ile ilgili konularda çok eksiklerimiz var [G:Ö(16)].*’ şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%80) genel öğretmenlik meslek bilgisi konusunda hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğunu belirtmezken, az sayıda öğretmen ise (%20) genel öğretmenlik meslek bilgisi konusunda hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir.

4.1.3.3. Teknolojik altyapı konusunda gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri

Teknolojik altyapı alanında gereken hizmetiçi eğitim faaliyetleri konusunda öğretmen görüşlerini saptamak amacıyla, öğretmenlerden; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi istenmiştir . Konu ile ilgili olarak öğretmenlerden biri “*Teknolojik altyapıda hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyarım. Teknoloji hergün geliyor, değişik , amacımıza uygun yazılımları öğrenmek istiyorum [G:Ö(19)].*” şeklinde fikrini belirtirken, bir diğer öğretmen ise “*Teknolojideki gelişmeler bilgiye ulaşabilmek zorluklara aşabilmek noktasında etkili olduğunu düşündüğümünden, her zaman planlı ve programlı bir şekilde değişen, gelişen bilgiyi teknolojiyi kullanarak öğrenebilmeyi hedefleyen hizmet içi programlarının kanısındayım [G:Ö(18)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Teknolojik altyapı konusu ile ilgili olarak öğretmenlerden biri de “*Bu alanlardan teknoloji alanında hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyuyorum. Bilgi çağında olduğumuz için bu alan sürekli desteklenmeli, çıkan yeniliklerden haberdar olunmalı [G:Ö(2)].*” diyerek fikrini ortaya koymuştur. Başka bir öğretmen ise “*Teknolojik altyapı ile ilgili hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyduğumu düşünüyorum. Çünkü oldukça kolaylık sağlıyor [G:Ö(3)].*” şeklinde görüş ortaya koymuştur. Bir

diğer görüş olarak öğretmenlerden biri “*Sadece genel teknolojik altyapı konularında hizmetiçi eğitime gerek duyulduğuna inanıyorum. Diğer açıdan bakacak olursak hizmetiçi eğitim kurslarının alan veya öğretmenlik bilgilerimize katkı sağladığına inanmıyorum* [G:Ö(9)].” diyerek görüşünü ortaya koymuştur.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%70) günümüz teknolojisini eğitime uyarlamamız gerektiğini, bu yüzden teknolojik altyapı konusunda hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğunu belirtirken, az sayıda öğretmen ise (%30) teknolojik altyapı konusunda hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğunu belirtmemiştir.

4.1.4.Boyut : Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşüncelerin saptanması

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşüncelerin saptanması .konusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini tablo 6’da temalar ve yüzdelikler şeklinde verilmiştir.

Tablo 6: Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşüncelerin saptanmasıyla ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri

TEMALAR	İLKOKUL YÖNETİCİLERİ					İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ				
	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Yüzde		Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Yüzde	
					%					%
Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programlarına göre belirlenmesi	4	4	8	50	50	19	5	24	80	20
Eğitim programlarının uygulanmasında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı	0	0	8	0	100	8	16	24	25	75

paralelde gitmektedir [G:Y(3)].” şeklinde farklı bir görüş ortaya koymuştur . Öğretmenlerden biri ise “*1980’lerden kalma kitaplarda günümüz eğitimini vermeye çalışan hizmetiçi eğitimlerinin pek de yararlı ve uyumlu olduğunu düşünmüyorum [G:Ö(13)].*” şeklinde soru ile ilgili görüşünü ortaya koymuştur . Bir diğer öğretmen ise “*Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetleri uyumludur. Fakat yetersiz ve eğitim teknolojileri açısından yetersizdir [G:Ö(22)].*” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir. Katılımcılardan biri ise “*Hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile eğitim programlarının örtüştüğünü düşünüyorum, ancak her ikisi de bizleri günümüz çocuklarının ihtiyaçlarına cevap verecek kadar aydınlatmıyor [G:Ö(7)].*” diyerek görüş bildirmiştir. Bir diğer öğretmen ise “*Katıldığım hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde uygulanan eğitim programlarının uyumu çoğu zaman yenilikleri öğretmen ve eğitimcilere aktarabilmek için uygun hazırlandığına inanıyorum [G:Y(9)].*” şeklinde düşüncesini ortaya koymuştur .

Yöneticilerin yarısı hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programlarına göre belirlendiğini veya belirlenmesi gerektiğini düşünürken , öğretmenlerin de büyük bir çoğunluğu (%80) aynı görüşü ortaya koymuştur .

4.1.4.2.Eğitim programlarının uygulanmasında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı

Öğretmen ve yöneticilerin eğitim programlarının uygulanmasında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı konusundaki görüşlerini saptamak amacıyla; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki yönetici ve öğretmen düşünceleri istenmiştir. Öğretmenlerden biri bu konuyla görüşünü şöyle ifade etmiştir: “*Verilen*

kurslar alan bilgisi ve eğitim programından çok meslek bilgisine yönelik [G:Ö(2)].”

Bir diğer öğretmen ise *“Yapılacak olan eğitim faaliyetlerinin hazırlanmasında uygulamadaki programlardaki eksiklikleri, zorlukları giderici ve mevcut uygulanan programların kalitesini artırmaya yönelik hazırlanması ve desteklenmesi gerekmektedir [G:Ö(18)].”* demiştir . Başka bir öğretmen ise *“Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin eğitim programları ile uyumu olduğunu düşünüyorum fakat uygulanabilirliğiyle ilgili şüphelerim vardır [G:Ö(12)].”* diyerek görüşünü ortaya koymuştur. Bir diğer öğretmen ise *“Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile uygulanan eğitim programları uyumu konusunda tereddütlüyüm çünkü çoğu zaman birbirini tutmamaktadır. Yapılan eğitim ile her zaman okullarda uygulanmamaktadır [G:Ö(20)].”* şeklinde görüş bildirmiştir.

Eğitim programlarının uygulanmasında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı konusunda yöneticilerden hiçbiri olumlu ya da olumsuz herhangi bir görüş bildirmemiştir . Öğretmenlerin ise küçük bir kısmı da (%25) eğitim programlarının uygulanmasında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı konusunda görüş bildirmiştir. Bu konuda görüş bildiren öğretmenler, hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin eğitim programlarının uygulanmasına katkı koymadığını belirtmiştir .

4.1.5.Boyut : Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerin saptanması

Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerin saptanması konusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini tablo 7’de temalar ve yüzdelikler şeklinde verilmiştir.

4.1.5.1. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalara göre belirlenmesi

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalara göre belirlenmesi konusundaki görüşlerini saptamak amacıyla; Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerin saptanması hakkındaki yönetici ve öğretmen düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Eğer programa uygun, yenilikçi seminerler olursa sınıf içi uygulamalara tabii ki etkisi çoktur [G:Y(5)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer yönetici ise “*Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkili olması için programlar uygulamalı olarak düzenlenmelidir [G:Y(3)].*” diyerek düşüncesini ifade etmiştir. Öğretmenlerden biri: “*Ders programına uyarlanıp verildiği takdirde daha çok uygulanabileceğini düşünüyorum [G:Ö(10)].*” şeklinde görüş bildirmiştir . Bir diğer öğretmen ise “*Bazı hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalarına faydası olur. Ama genelde her yıl aynı konularda hizmetiçi eğitim düzenlendiği için bazen çok sıkıcı ve gereksiz oluyor [G:Ö(19)].*” demiştir. Başka bir öğretmen ise “*Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetleri planlamada yetersiz kaldığı için sınıf içi uygulamaları göz önüne alınarak düzenlenmiyor bu nedenle genellikle yetersiz buluyorum [G:Ö(5)].*” şeklinde görüşünü ortaya koymuştur .

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalara göre belirlenmesi konusunda yöneticilerin yarısı görüş belirtirken, öğretmenlerin çoğunluğu (%65) aynı görüşü paylaşmaktadır .

4.1.5.2.Sınıf içi uygulamalara hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı

Yönetici ve öğretmenlerin sınıf içi uygulamalara hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı konusundaki görüşlerini saptamak amacıyla; Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerin saptanması hakkındaki yönetici ve öğretmen düşünceleri istenmiştir . Yöneticilerden biri *“Hizmetiçi eğitime katılan öğretmenler öğrendiklerini mutlaka sınıflarında uygulamalıdır. Öğrencilerine ona göre davranmalıdır [G:Y(4)].”* şeklinde görüşünü ortaya koymuştur. Bir diğer yönetici: *“Ben şahsen hoşlandığım kurslardan sonra bunların okulumda uygulanmasını desteklerim [G:Y(5)].”* diyerek kendini ifade etmiştir. Öğretmenlerden biri ise *“ Tam olarak etkisi olduğu veya %100 tüm eğitim faaliyetlerinde kullanılabilecek şekilde olduğu söylenemez. Fakat sınıf içinde kullanılabilecek, uygulanabilecek olan bilgi ve materyallerin de sınıf içi uygulamalarına olumlu etkisi olduğu yadsınamaz [G:Ö(18)].”* şeklinde görüşünü ortaya koymuştur. Bir diğer öğretmen de *“Sınıf içi uygulamalarına hiçbir yararı olmayan, sadece oturup dinlediğimiz kurslardır. Uygulanabilirlik payı yoktur [G:Ö(2)].”*diyerek kendini ifade etmiştir. Öğretmenlerden biri *“Hizmetiçi eğitim faaliyetleri öğretmene sınıf içinde bir yararı olduğunu düşünmüyorum. Çünkü hizmetiçi eğitimde daha çok öğretmene bildiği şeylerden bahsediliyor [G:Ö(21)].”* şeklinde görüşünü ortaya koymuştur. Bir öğretmen ise *“Pek uygulanabilirliği yok. Çünkü genelde anlatılan konular öğrenci merkezli eğitim sistemi ile ilgilidir. Ama mevcut sistem öyle değil [G:Ö(16)].”* şeklinde düşüncesini belirtmiştir.

Yönetici ve öğretmenlerin sınıf içi uygulamalara hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı konusunda yöneticilerin yarısı görüş belirtirken, öğretmenlerin tamamı görüş belirtmiştir.

4.1.6.Boyut : Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi

Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi konusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini tablo 8’de temalar ve yüzdelikler şeklinde verilmiştir.

Tablo 8: Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri

TEMALAR	İLKOKUL YÖNETİCİLERİ						İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ			
	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Yüzde			Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	
					%					
Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin mesleki yenilikleri aktarması	4	4	8	50	50	16	8	24	65	35
Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin lisans eğitimi sonrasında katkı sağlaması	5	3	8	60	40	16	8	24	65	35

4.1.6.1.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin mesleki yenilikleri aktarması

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin mesleki yenilikleri aktarması katkısı konusundaki görüşlerini saptamak amacıyla; Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili düşüncelerhakkındaki yönetici ve öğretmen düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Bazı yeniliklerden haberdar olmamızı sağlamış. Fakat uygulanabilirliği tartışma konusudur [G:Y(6)].*” şeklinde düşüncesini belirtmiştir. Öğretmenlerden biri ise “*Bağzı H.İ.E. faaliyetlerinde bilgilerimin yenilendiği inancındayım [G:Ö(11)].*” diyerek fikrini ortaya koymuştur . Diğer bir öğretmen ise farklı bir görüş ortaya koyarak “*Son yıllarda düzenlenen hizmetiçi eğitimlerde , eğitim ile ilgili birkaç yeni internet sitesi dışında mesleki gelişime katkı sağlandığını düşünmüyorum [G:Ö(7)].*” demiştir. Bir öğretmen ise “*Bilgilerin üzerine yenilerinin eklenmesinde katkısı olmuştur [G:Ö(10)].*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin mesleki yenilikleri aktarması gerektiğini yöneticilerin yarısı belirtirken, öğretmenlerin çoğunluğu da (%65) aynı görüşü ortaya koymuştur.

4.1.6.2.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin lisans eğitimi sonrasında katkı sağlaması

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin lisans eğitimi sonrasında katkı sağlaması konusundaki görüşlerini saptamak amacıyla; Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi hakkındaki yönetici ve öğretmen

düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Düzenlenen hizmetiçi eğitimler çalışanların mesleklerini, işlerini daha etkili ve verimli yapmalarına katkı yapmaktadır [G:Y(8)].*” şeklinde görüş bildirirken , bir diğer yönetici ise “*Şu ana kadar pek çok hizmetiçi eğitime katıldım. Sadece uygulamalı programlardan yararlanabildiğimi söyleyebilirim [G:Y(3)].*” şeklinde farklı bir görüş ortaya koymuştur . Öğretmenlerden biri ise “*Düzenlenen hizmetiçi eğitimler, lisans döneminde edindiğim bilgi ve becerileri taze tutmamda yardımcı olmuştur [G:Ö(23)].*” diyerek fikrini belirtmiştir . Başka bir öğretmen de “*Bazen unuttuğumuz bilgileri hatırlamamıza yardımcı oluyor [G:Ö(16)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir öğretmen ise “*Sadece daha önce öğrendiklerimi yeniden tekrar etme ve bazı konularda farkındalık sağlama konusunda biraz katkı sağlamıştır [G:Ö(1)].*” şeklinde kendini ifade etmiştir. Başka bir öğretmen ise görüşünü “*Mesleki gelişimime katkısı olmamıştır. Aktarılan bilgiler genellikle bildiğimiz, okul yıllarından hocalarımızdan duyduğumuz, alışık olduğumuz sözlerdir [G:Ö(2)].*” şeklinde belirtmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin lisans eğitimi sonrasında katkı sağlaması gerektiği konusunda hem yöneticilerin (%60), hem de öğretmenlerin (%65) çoğunluğu ortak görüş bildirmişlerdir.

4.1.7.Boyut : Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin saptanması

Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin

saptanması konusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini tablo 9' da temalar ve yüzdelikler şeklinde verilmiştir.

Tablo 9: Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin saptanması

İLKOKUL YÖNETİCİLERİ				İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ						
TEMALAR	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Yüzde		Yüzde		Toplam	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen
				%	%					
Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumlu yönleri	4	4	8	50	50	13	11	24	55	45
Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumsuz yönleri	6	2	8	75	40	22	2	24	90	10

4.1.7.1.Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumlu yönleri

Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumlu yönlerini saptamak amacıyla; öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerini düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Hizmetiçi eğitim faaliyetleri katılan öğretmenlerin bilgilerini tazelemeleri yeni bilgiler öğrenmeleri açısından olumludur [G:Y(4)].*” şeklinde görüş ortaya koymuştur. Diğer bir yönetici

ise “*Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin, kendi ülkemize yönelik olanları faydalı olmuştur* [G:Y(2)].” görüş bildirmiştir. Öğretmenlerden biri ise “*İhtiyaç olduğumuz konularda düzenlendiğinde sınıf içi etkinliklerde kullanılır* [G:Ö(19)].” şeklinde düşünmektedir. Başka bir öğretmen ise “*Teorik anlamda öğretmenlerin gelişimine katkısı olmaktadır* [G:Ö(12)].” şeklinde görüş bildirmiştir. Diğer bir öğretmen ise “*Az da olsa eğitim alanında dünyadaki yeniliklerin bilgimize getirilmesine olanak sağlaması* [G:Ö(1)].” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumlu yönlerini yöneticilerin (%50) ve öğretmenlerin yaklaşık yarısı (%55) belirterek konu üzerinde ortak bir görüş bildirmişlerdir.

4.1.7.2. Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumsuz yönleri

Hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumsuz yönlerini saptamak amacıyla; öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerini düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaçlara yönelik olması yerine terfi sistemi ekseninde uygulanması olumsuzdur* [G:Y(1)].” şeklinde görüş bildirmiştir. Başka bir yönetici ise “*Olumsuz yönleri öğretmenlerin aynı kursa defalarca çağrılmaları. Motivasyonun düşmesine ve katılımın azalmasına yol açar* [G:Y(5)]. Bir diğer yönetici ise “*Zamansız yapılan faaliyetlere katılım isteksizlik doğurmuştur. Aranmayan, desteklenmeyen derslerin sonunda enerjimizin boşa gittiği anlaşıyor!* [G:Y(2)].” şeklinde görüşünü ortaya koymuştur. Öğretmenlerden biri “*Teori ile uygulamadaki bütünlüğün oluşturulamaması, zaman yetersizliği olumsuz yönleri olduğu düşüncesindeyim* [G:Ö(18)].” Şeklinde görüşünü belirtirken, bir diğer öğretmen ise “*Bazı faaliyetler*

sürekli anlatım türü olduğu zamansıkıcı bir hal alabilir [G:Ö(4)].” görüş bildirmiştir. Başka bir öğretmen ise “Olumsuz tarafı ise içeriğinin tam olarak öğretmenlerin ihtiyacı olan konulardan seçilememesidir [G:Ö(23)].” şeklinde görüş ortaya koymuştur. Bir diğer öğretmen “Her sene sadece öğretim yılı başında olması ve birbirine benzer konuları içermesidir. Eğitimler çok sıkıcı geçiyor. Dinlemekten çok bizimde aktif rol oynayacağımız eğitimler daha iyi olurdu [G:Ö(2)].” Öğretmenlerden biri de “İki yıldan beridir öğretmenlere yönelik uygulanan hizmet içi eğitim kurslara katılmıyorum. Katıldığım bazı kurslar zamanında başlamayıp farklı başlıklar altında ilerlediği için katılmaktan vazgeçtim. Kursların amaca yönelik olduğunu düşünmüyorum. Hizmetiçi kursların programını uygun ilerlemiyor. A kursunu beklerken kendinizi B kursunda bulabiliyorsunuz [G:Ö(24)] .” şeklinde görüş ortaya koymuştur.

Yönetici ve öğretmenlerin tamamına yakını hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitimin olumsuz yönleri konusunda görüş bildirerek ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

4.1.8.Boyut : Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi

Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesikonusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini tablo 10’ da temalar ve yüzdellikler şeklinde verilmiştir.

Tablo 10: Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi

TEMALAR	İLKOKUL YÖNETİCİLERİ			İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ		
	Yüzde %			Yüzde %		
	Belirten	Belirtmeyen	Toplam	Belirten	Belirtmeyen	Toplam
Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin çocuk psikolojisi alanında belirlenmesi	5	3	8	60	40	12
Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin özel eğitim alanında belirlenmesi	2	6	8	25	75	7
Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin bilgi iletişim teknolojileri alanında belirlenmesi	5	3	8	60	40	12
	12	12	24	50	50	

4.1.8.1.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin çocuk psikolojisi alanında belirlenmesi

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin çocuk psikolojisi alanında belirlenmesi amacıyla; Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yöneticidüşünceleri istenmiştir.Yöneticilerden biri “Özellikle de çocuk merkezli eğitim çok önemli. Bunun okullarımızda adı var [G:Y(5)].” şeklinde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerden biri ise “Son zamanlarda ciddi sorun olarak gördüğümüz obezite, sosyal hayattan kopacak derecede aşırı bir teknolojik aletlere bağımlılık gibi durumlardan çocukları bu sorunlardan kurtarmaya yönelik programlar içeren hizmetiçi eğitim faaliyetleri faydalı olabilirdi [G:Ö(14)].” şeklinde fikrini belirtmiştir. Bir diğer öğretmen ise “Öğrencilere sunum yaparken ilgi odaklarını artırabilecek doğrultuda olması sınıf yapılarının oluşturulması öğrencinin düzeyine göre bilgi aktarılması hususları planlanabilir [G:Ö(8)].” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir öğretmen ise “Çocuk psikolojisi alanında yeteri kadar hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bazı öğretmenlerin çocuğun psikolojisine göre değil de, teoriye göre davrandığını görüyorum [G:Ö(12)].” şeklinde fikrini belirtmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin çocuk psikolojisi alanında belirlenmesi gerektiği konusunda öğretmenlerin yarısı, yöneticilerin ise çoğunluğu ortak bir görüş belirtmişlerdir.

4.1.8.2.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin özel eğitim alanında belirlenmesi

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin özel eğitim alanında belirlenmesi amacıyla; Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda

öğretmen ve yöneticidüşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Bilgisayar alanında ve özel eğitimle ilgili hizmetiçi eğitim faaliyetleri düzenlenmesi yararlı olacaktır [G:Y(8)].*” şeklinde görüş bildirirken, öğretmenlerden biri ise “*Özel eğitime muhtaç çocuklarla ilgili faaliyetler düzenlenmeli [G:Ö(15)].*” şeklinde fikrini belirtmiştir. Bir başka öğretmen ise “*Özel eğitime muhtaç çocuklarla ilgili sınıf ortamında nasıl davranmamız gerektiği konusunda ... [G:Ö(16)].*” şeklinde görüş ortaya koymuştur. Bir diğer öğretmen ise “*Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Nedir ?*” den ziyade, *bu güçlükle sınıfta nasıl başa çıkılır, sınıfta kendini nasıl gösterir ve öğrenci eğitime nasıl kazandırılır konusunda bir eğitime ihtiyaç vardır [G:Ö(23)].*” şeklinde fikrini belirtmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin özel eğitim alanında belirlenmesi gerektiği konusunda öğretmenlerin (%30) ve yöneticilerin (%25) çok az bir kısmı görüş ortaya koymuştur .

4.1.8.3.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin bilgi iletişim teknolojileri alanında belirlenmesi

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin özel eğitim alanında belirlenmesi amacıyla; Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yöneticidüşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Yeni kuşak teknolojiyi iyi kullanıyor. Orta yaş grubu teknolojinin kullanımına yönelik eğitilmelidir [G:Y(2)].*” şeklinde fikrini belirtmiştir. Bir diğer yönetici ise “*Teknolojik altyapı diğer öğretmenlik konularında hizmetiçi eğitim faaliyetleri düzenlenmelidir [G:Y(1)].*” şeklinde görüş ortaya koymuştur. Öğretmenlerden biri ise “*Bence teknolojiyi daha iyi sınıf ortamında nasıl kullanacağımız konularında*

eğitim verilmelidir [G:Ö(21)] .” şeklinde fikrini belirtmiştir. Bir diğer öğretmen ise “Mesleki yeterlilik, meslekte teknolojiyi yeterli ve etkili kullanabilme , eğitim alanındaki yenilikler, gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandıracak faaliyetler sürekli ve aksatılmadan yapılmalıdır [G:Ö(18)].” şeklinde fikrini belirtmiştir. Başka bir öğretmen ise “Her gün ilerleyen teknolojiye yönelik, farklı kültürlere sahip velilere ulaşmaya ve onları etkilemeye yönelik kurslar düzenlenebilir [G:Ö(24)].” şeklinde görüş bildirirken, bir diğer öğretmen ise “Teknolojik aletlerin sınıf ortamında kullanılması ile alakalı hizmetiçi eğitim faaliyetleri gerekir. Eksiği var [G:Ö(22)].” şeklinde fikrini ortaya koymuştur. Öğretmenlerden biri ise “Bilgi iletişim teknolojileri günümüzün vazgeçilmezi ve hayatımızın herana varken iletişimimizi güçlendirmek bizde fikir ve düşüncelerimizi zihnimizi özgürleştirmeye yardımcı olacaktır [G:Ö(13)].” Şeklinde görüş bildirmiştir. Diğer bir öğretmen ise “Genellikle teknoloji ağırlıklı eğitimlerin gerekli olacağına inanıyorum. Bu şekilde çağımızın ihtiyaçlarına ayak uydurabiliriz. Genç nesilden çok eski öğretmenlerin özellikle bilgisayar konusunda eğitim alması gerekli [G:Ö(2)].” şeklinde görüş bildirmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin bilgi iletişim teknolojileri alanında belirlenmesi gerektiği konusunda yöneticilerin çoğunluğu (%60) ve öğretmenler yarısı (%50) ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

4.1.9.Boyut : Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları , süresi , sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi

Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesikonusunda yönetici ve öğretmen görüşlerini tablo 11' de temalar ve yüzdelikler şeklinde verilmiştir.

Tablo 11: Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi

TEMALAR	İLKOKUL YÖNETİCİLERİ					İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ				
	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen	Toplam	Görüş ifade eden	Görüş ifade etmeyen
				Yüzde	%				Yüzde	%
Hizmetiçi eğitim faaliyet- lerinin amaçları	6	2	8	75	25	16	8	24	65	35
Hizmetiçi eğitim faaliyet- lerinin süresi	3	5	8	40	60	14	10	24	60	40
Hizmetiçi eğitim faaliyet- lerinin sunum tarzı	3	5	8	40	60	14	10	24	60	40
Hizmetiçi eğitim faaliyet- lerinin zamanı	3	5	8	40	60	12	12	24	50	50
Hizmetiçi eğitim faaliyet- lerinin eğitim mekanı	5	3	8	60	40	12	12	24	50	50

4.1.9.1. Hizmetiçi Eğitim Faaliyetlerinin Amaçları

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları konusunda öğretmen ve yönetici görüşlerinin belirlenmesi amacıyla; Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetleri amaca uygun değildir [G:Y(2)].*” şeklinde görüş ortaya koymuştur. Bir diğer yönetici ise “*Amaçlar faaliyetlerden önce tesbit edilmeli ve gerektiği zamanda (on time) yapılmalıdır [G:Y(6)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerden biri ise “*Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin özellikle amaçlarını ve sunum tarzını uygun bulmuyorum. Çünkü amaç bilinen şeyleri tekrar etme ve genel bilgiler edindirme olmamalı [G:Ö(1)].*” şeklinde görüş ortaya koymuştur. Bir diğer öğretmen ise “*Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amacı, okullarda hepimizin karşılaştığı; daha çok üreten, daha sosyal, daha çevreci bireyler yetiştirebilmek için programlar üretilmeli ve bunların uygulanabilirliği takip edilmeli, denetlenmelidir [G:Y(14)].*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları konusunda görüş bildiren yönetici (%75) ve öğretmenler (%65); amaçların iyi saptanması gerektiği ve hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin tespit edilmesinde kılavuz olması gerektiği şeklinde ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

4.1.9.2. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin süresi

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin süresi konusunda öğretmeni ve yönetici görüşlerinin belirlenmesi amacıyla; Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve

yönetici düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Kurs iyi planlanırsa süresi uzun da olsa çekiciliğini yitirmez [G:Y(5)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer yönetici ise “*Gereksiz uzun süreler öğretmen eğitimde tutulduğu zaman hizmetiçi eğitimden uzaklaşılabilir [G:Y(2)].*” şeklinde fikrini ortaya koymuştur. Öğretmenlerden biri ise “*Eğitim faaliyetlerinin yoğunlukla amaç bakımından faydalı olduğunu, sürenin tek bir güne sığdırılması açısından verimli olmadığını düşünüyorum [G:Ö(6)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer öğretmen ise “*amaç güzel olabilir yalnız süre, sunum tarzı konusunda çağın gerisinde olduğunu düşünüyorum [G:Ö(10)].*” biçiminde görüş bildirmiştir. Başka bir öğretmen ise “*Süre tüm kurslar için standart olmak yerine konuya göre değişmeli [G:Ö(13)].*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin süresi konusunda görüş bildiren yönetici (%40) ve öğretmenler (%60) hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin standart bir süre içerisinde yapılması yerine gerekli süreye göre uygulanması noktasında ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

4.1.9.3.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sunum tarzı

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sunum tarzı konusunda öğretmen ve yönetici görüşlerinin belirlenmesi amacıyla; Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşünceleri istenmiştir.Yöneticilerden biri “*Katılımcıların aktif olduğu ‘workshop’ tarzındaki kurslar çok daha yararlı olur [G:Y(5)].*” biçiminde görüş belirtmiştir. Öğretmenlerden biri ise “*Hizmetiçi eğitim faaliyetleri 10-15 kişilik küçük gruplar halinde , sadece dinlediğimiz ve sorulara cevap verebileceğimiz değil,*

aktif katılabileceğimiz teoriği pratiğe dönüştürebileceğimiz, bütün yıla dağılmış etkinlikler olabilirdi [G:Ö(2)].” şeklinde görüş belirtirken, bir diğer öğretmen ise “Sunum tarzı düz anlatım olduğu için sunumlar sıkıcı ve verimsiz geçiyor [G:Ö(1)]. diyerek fikrinin belirtmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sunum tarzı konusunda görüş bildiren yönetici (%40) ve öğretmenler (%60) düz anlatım yerine öğretmenleri de uygulamaya katan hizmetiçi eğitim faaliyetlerine yer verilmesi noktasında ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

4.1.9.4.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin zamanı

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin zamanı konusunda öğretmen ve yönetici görüşlerinin belirlenmesi amacıyla; Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Zamanlama ders yılı başı (Eylül başı) olmalıdır [G:Y(2)]*” biçiminde görüş belirtmiştir. Bir diğer yönetici ise “*Hizmetiçi eğitimlerin amacı, öğretmenlere faydalı olmaktır. Bu yüzden tüm öğretmenlerin katılabileceği zamanlarda olmalıdır [G:Y(4)].” şeklinde fikrini ortaya koymuştur. Öğretmenlerden biri ise “Zamanında yapılan kursların daha yerinde ve amacına uygun olabileceği düşüncesindeyim [G:Y(8)].” biçiminde görüş belirtmiştir. Bir diğer öğretmen ise “Zaman ve yer konusunda daha pratik çözümlerin olması gerektiğini düşünüyorum [G:Ö(12)].” şeklinde görüş bildirmiştir.*

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin zamanı konusunda görüş bildiren yönetici (%40) ve öğretmenler (%50) hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin belirli zaman aralıklarıyla uygulanması gerektiği noktasında ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

4.1.9.5.Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin eğitim mekanı

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici görüşlerinin belirlenmesi amacıyla; Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşünceleri istenmiştir. Yöneticilerden biri “*Eğitim mekanları büyük salonlar yerine küçük mekanlarda daha az öğretmenlerden oluşan gruplara verilmelidir [G:Y(4)].*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer yönetici ise “*Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetleri her ilçede mekanlarda yapılmalıdır . Sadece merkezde düzenlenmemelidir [G:Y(1)].*” biçiminde fikrini ortaya koyarken, bir diğer yönetici ise “*Katılımcının çok olduğu AKM tarzı sunumların çok yararlı olacağına inanmıyorum [G:Y(5)] .*” şeklinde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerden biri ise “*Bu faaliyetlerin her bölgede, öğretmenlere en yakın ulaşılması kolay yerlerde, belkide kendi okullarında daha az gruplarla, uygulamaya dayalı, kısa süreli olması gerektiğini düşünüyorum [G:Ö(5)] .*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer öğretmen ise “*Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetleri çok uzak bölgede olmamalı, öğleden sonar okul çıkışı yapılmamalıdır [G:Ö(4)] .*” biçiminde görüşünü ortaya koyarken, başka bir öğretmen ise “*Bu faaliyetler bölgesel olmalı, öğretmenlerin de aktif katılımını sağlamalı hatta sınıf ortamlarımıza kadar ulaşabilmelidir [G:Ö(7)].*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin eğitim mekanı konusunda görüş bildiren yönetici (%60) ve öğretmenler (%50) hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin tüm bölgelerde, sınıf ortamlarında uygulanması gerektiği noktasında ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

BÖLÜM V

YORUM VE TARTIŞMA

Araştırma ile ilgili yorum ve tartışmalara bu bölümde yer verilmiştir.

5.1. YORUM

5.1.1. Birinci alt probleme ait bulguların yorumlanması.

Birinci alt problemde mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanarak yönetici ve öğretmenlere düşünceleri sorulmuştur.

5.1.1.1. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak yönetici ve öğretmen görüşlerinin saptanması.

Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre saptanması ve alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi konusunda ilkökul yöneticileri ve ilkökul öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan yöneticilerin ve öğretmenlerin çoğunluğu düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre saptanması gerektiği konusunda olumlu görüşler ortaya koymuşlardır. Konu ile ilgili görüş bildiren yönetici ve öğretmenler hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin verimini artıran unsurlardan birinin de, faaliyetlerin belirlenmeden önce öğretmen ihtiyaçlarının saptanması olduğunu düşünmektedir. Konu ile ilgili görüş bildiren yönetici ve

öğretmenler uygulanan mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesinin verimi artıracağı yönündegörüş belirtmiştir.

5.1.2. İkinci alt problem bulguların yorumlanması

İkinci alt problemde öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi , genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konuları açısından kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir.

5.1.2.1. Öğretmenlerin kendilerini alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularıyla ilgili değerlendirmesi.

Öğretmenlerin; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konusunda kendilerini değerlendirmeleri istenmiş ve ilkökul öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

Öğretmenler alan bilgilerini kişisel gelişim süreci içerisinde geliştirdiklerini, hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin alan bilgilerinde yapacakları güncellemelere yeterli katkıyı yapmadığı konusunda ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

Öğretmenler genel öğretmenlik meslek bilgilerini de büyük oranda kişisel gelişim süreci içerisinde geliştirdiklerini, mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin bu gelişime olanak sağlamadığı konusunda ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

Öğretmenler; teknolojik altyapıları ile görüşlerini kişisel gelişimleri içerisinde geliştirdiklerini belirtirken, hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile teknolojik altyapılarını güncelleştirme konusunda sıkıntıların olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenler gelişim süreçleri içerisinde hizmetiçi eğitim faaliyetlerinden çok kendi kişisel gelişimlerinden katkı sağladıklarını belirtmişlerdir.

5.1.3. Üçüncü alt problem bulguların yorumlanması

Üçüncü alt problemde öğretmenlerden alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanlarından hizmetiçi eğitime ihtiyaç duydukları alanların tespit edilmesi amaçlanarak yönetici ve öğretmenlere düşünceleri sorulmuştur.

5.1.3.1. Öğretmenlerin; alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanları ile ilgili ihtiyaç duydukları eğitim faaliyetlerinin belirlenmesi.

Öğretmenlerden alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanlarından hizmetiçi eğitime ihtiyaç duydukları alanları belirtmeleri istenmiş ve ilköğretim öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

Katılımcı ilköğretim öğretmenleri büyük kısmı (%75) alan bilgisi konusunda kendini yeterli görerek hizmetiçi eğitim faaliyetlerine bu alanda ihtiyaç duymadığı şeklinde görüş bildirmiştir. Katılımcı ilköğretim öğretmenleri büyük oranda (%80) öğretmenlik meslek bilgisi alanında da kendilerini kişisel gelişim süreci içerisinde geliştirerek hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcı ilköğretim öğretmenlerinin büyük çoğunluğu (%70) alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi alanlarının aksine teknolojik altyapı alanında hizmetiçi

eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duydukları konusunda ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

Katılımcı öğretmenler teknolojinin her gün kendini geliştirerek yenilediğini ve eğitime olan etkisinin de aynı şekilde olduğunu belirterek mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin de öğretmenlerin teknolojik altyapı eksikliklerine yönelik saptamalar yapması ve amaçlar belirlemesi şeklinde ortak bir görüş ortaya koymuşlardır.

5.1.4. Dördüncü alt problem bulgularının yorumlanması

Dördüncü alt problemde öğretmenlerden alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı alanlarından hizmetiçi eğitime ihtiyaç duydukları alanların tespit edilmesi amaçlanarak yönetici ve öğretmenlere düşünceleri sorulmuştur.

5.1.4.1. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşüncelerin saptanması

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve ilkokul öğretmenlerinden Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşüncelerini belirtmeleri istenmiş ve ilkokul yönetici ve öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

Katılımcı ilkokul yöneticilerinin yarısı ve öğretmenlerin büyük çoğunluğu (%80) hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programlarına göre belirlenmesi gerektiği konusunda görüş belirtmiştir. Ancak eğitim programlarının

uygulanmasında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı olduğunu hiçbir katılımcı yönetici belirtmezken, öğretmenlerin de çok az bir kısmı (%20) bu konuda görüş bildirmiştir. Öğretmenlerin ve yöneticilerin ortak görüşü hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan hizmetiçi eğitim programlarına göre belirlenmesi gerektiği ancak mevcut faaliyetlerin eğitim programlarının uygulanmasında katkı koyamadığı şeklindedir.

5.1.5. Beşinci alt problem bulgularının yorumlanması

Beşinci alt problemde sınıf içi uygulamalara göre belirlenmesi ve sınıf içi uygulamalara hizmet içi eğitim faaliyetlerinin katkısı konularında yönetici ve görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanarak yönetici ve öğretmenlere düşünceleri sorulmuştur.

5.1.5.1. Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerin saptanması

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve ilkokul öğretmenlerinden uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili görüşlerini belirtmeleri istenmiş, ilkokul yönetici ve öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

İlkokul yöneticilerinin yarısı ve öğretmenlerin çoğunluğu (%65) hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalara göre belirlenmesi gerektiği konusunda ortak bir görüş ortaya koymuştur. Bir diğer saptamaya göre ise yöneticilerin yarısı, öğretmenlerin ise tamamı sınıf içi uygulamalara hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin

katkısı olması gerektiğini belirtirken, mevcut hizmetiçi faaliyetlerin sınıf içi uygulamalara verimli bir şekilde katkı koymadığı noktasında ortak bir görüş ortaya çıkmıştır.

5.1.6. Altıncı alt problem bulgularının yorumlanması

Altıncı alt problemde yönetici ve öğretmenlerden düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki yenilikleri aktırması ve lisans eğitimi sonrası katkısı ile ilgili görüşleri yönetici ve öğretmen görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanarak yönetici ve öğretmenlere düşünceleri sorulmuştur.

5.1.6.1. Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve ilkokul öğretmenlerinden düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine etkisi ile ilgili görüşlerini belirtmeleri istenmiş, ilkokul yönetici ve öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

Katılımcı ilkokul yöneticilerinin yarısı, öğretmenlerin de çoğunluğu (%65) hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin mesleki yenilikleri aktarması konusunda görüş bildirmişlerdir. Bir diğer saptamaya göre ise katılımcı yöneticilerin (%60) ve öğretmenlerin (%65) çoğunluğu hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin lisans eğitimi sonrasında katkı sağlaması gerektiği konusunda görüş belirtmiştir. Ancak hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin mesleki yenilikleri yeterli düzeyde aktarmadığı ve lisans eğitimi sonrasında katkı sağlanamamasında da yetersiz kaldığı şeklinde yönetici ve öğretmen görüşleri ortaya çıkmıştır.

5.1.7. Yedinci alt problem bulgularının yorumlanması

Yedinci alt problemde katılımcı ilkokul yöneticileri ve öğretmenlerinden öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda ilgili görüşleri belirtmeleri istenmiştir.

5.1.7.1. Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin saptanması

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve ilkokul öğretmenlerinden öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri konusunda ilgili görüşlerini belirtmeleri istenmiş, ilkokul yönetici ve öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

Katılımcı ilkokul yöneticilerinin (%50) yarısı ve öğretmenlerin de yarıya yakını (%55) öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu yönleri olduğunu belirtirken, olumsuz yönlerinden ise hem ilkokul yöneticilerinin (%75), hem de öğretmenlerin (%90) büyük çoğunluğu görüş bildirmiştir. Katılımcı ilkokul yönetici ve öğretmenler; hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumsuz yönlerinin, olumlu yönlere göre çok daha fazla olduğu noktasında ortak bir görüş bildirmişlerdir.

5.1.8. Sekizinci alt problem bulgularının yorumlanması

Sekizinci alt problemde hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin çocuk psikolojisi, özel eğitim ve bilgi iletişim teknolojileri alanında görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanarak yönetici ve öğretmenlere düşünceleri sorulmuştur.

5.1.8.1. Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve ilkokul öğretmenlerinden Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiği konusunda görüşlerini belirtmeleri istenmiş, ilkokul yönetici ve öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlarla ortaya çıkmış olan temalar ve oranlarının analizleri yapılarak tespit edilmiştir.

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve öğretmenleri hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin çocuk psikolojisi, özel eğitim ve bilgi iletişim alanlarında ihtiyaçların saptanması ve uygulanması konusunda ortak bir görüş ortaya konmuştur.

5.1.9. Dokuzuncu alt problem bulgularının yorumlanması

Dokuzuncu alt problemde düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konularında görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanarak yönetici ve öğretmenlere düşünceleri sorulmuştur.

5.1.9.1. Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı konusunda öğretmen ve yönetici düşüncelerinin belirlenmesi

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve öğretmenleri hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçlarının öğretmen ihtiyaçlarına göre saptanması gerekirken, mevcut faaliyetlerin tam olarak amaca hizmet edemediği, hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sürelerinin standartlaşması yerine uygulanan faaliyete göre belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Uygulanan faaliyetlerin sunum tarzlarında yaşanan sıkıntının düz anlatımdan kaynaklandığı ve düz anlatım şeklinde yapılan sunum tarzlarının yerini, uygulamalı eğitime bırakması gerektiği önerilmiştir. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulama zamanlarının tespitinde de öğretmen çalışma saatlerinin dikkate alınması yönetici ve öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Uygulanan mevcut hizmetiçi eğitimlerin belirli şehirler ve merkezlerde uygulandığı; bunun aksine hizmetiçi faaliyetlerin daha çok öğretmene ulaşabilmesi için uygulama noktalarının artırılması gerektiği, faaliyetlerin okul ve sınıflarda yapılması örnekleriyle desteklenmiştir.

5.2. TARTIŞMA

Yapılmış olan bu araştırmada öğretmen ve yöneticiler, mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre saptanması ve alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarmayı hedeflemesi gerektiği konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu konu daha önce yapılmış olan Parmaksız'ın (2010) hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin değişme ve gelişmelere uyum sağlamasına, eğitim gereksinimlerinin giderilmesine ve istenilen yeterliklerinin artmasına yardımcı olmalıdır görüşüyle örtüşmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik alan bilgisi , genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularında gelişimlerini kişisel gelişim süreci içerisinde geliştirdiklerini ; mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin alan bilgisi , genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularındaki gelişimlerine yönelik katkısının yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç Baştürk'ün (2012) çalışmasının bulgularıyla da benzeşmektedir. Baştürk de çoğu mesleki gelişime yönelik hizmetiçi eğitim faaliyetinin, öğrenilen bilgilerin kullanılma düzeyinin kontrolden uzak kalması ve katılımcıların ihtiyaçlarını çoğunlukla dikkate almaması konusunda eleştirerek bu araştırmaya anlamlı bir uyum kazandırmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi alanlarının aksine teknolojik altyapı alanında hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğu düşünülmektedir. Kayabaş'ın (2008) yaptığı araştırmada hizmetiçi eğitimin her öğretmene, yeni eğitim teknolojilerinden faydalanma ve bunları derslerinde kullanabilme kolaylıklarını sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerektiği ortaya konmuştur.

Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin , uygulanan eğitim programlarına katkı koyması gerektiği yönetici ve öğretmenler tarafından düşünülmektedir. Ancak yönetici ve öğretmenler; mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin, uygulanan eğitim programlarına katkısının olmadığını da belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışma bu konuyla ilgili Kösterelioğlu ve Özen'in (2012) araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Eğitim programlarında yapılan değişimlerin yanında diğer önemli bir faktör ise uygulamadaki başarıyı etkileyecek olan öğretmenin programlara yönelik eğitilmesi olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin eğitsel açıdan desteklenmesini gündeme gelmektedir. Öğretmene eğitim sistemi içinde sunulacak

olan eğitim “hizmetiçi eğitim” kavramı ile sunulabileceği söylenebilir. Bir diğer Akyıldız & Gömleksiz (2012) araştırmada da yeni eğitim programlarının tanıtılması, yeni yaklaşımlara dayalı öğrenme ortamlarının nasıl düzenleneceği, yeni yöntem ve tekniklerin etkili kullanımı, bilgi iletişim teknolojilerinin nasıl yararlanılacağı ve öğrenci davranışlarının nasıl değerlendirileceği ile ilgili konularda, öğretmenlere hizmetiçi eğitim verilmesi gerektiği konusunda benzer bir öneride bulunmuştur. Çandar & Şahin (2013) araştırmalarında da aynı bulgular program hakkında ön bilgi ve genel bir fikir edinme seminer sayesinde yaşanmıştır ama öğretmenler seminerin yetersizliğinden yakınmaktadırlar. Seminer kuramsal bilgilerin sunulmasıyla sınırlı kalmış ve öğretmenler programı uygulama konusunda zorluk çekildiği şeklinde belirtilmektedir.

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenler mevcut hizmetiçi faaliyetlerinin eğitim programlarının saptanmasında sınıf içi uygulamaların da dikkate alınması gerektiği görüşü ortaya konurken, hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalara katkısının sınırlı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Araştırma bulgularına benzer bir sonuç Saltalı ve Arslan’ın (2013) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Kural koyma ve uygulamanın sınıf yönetimi ile ilgili bir beceri olması göz önünde bulundurularak öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini etkili bir biçimde kullanmaları amacıyla hizmetiçi eğitim almaları sağlanabilir. Bu hizmet içi eğitimlerde sadece sınıf yönetimi konusunda bilgi aktarımı değil örnek uygulamaların ağırlıkta olduğu bir müfredat uygulanabilir.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcı yönetici ve öğretmenler hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlere mesleki yenilikleri aktarması ve lisans eğitimi sonrasına katkı koyması gerektiği konusunda görüş bildirmiştir. Ancak hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlere mesleki yenilikleri aktarmada ve lisans

eđitimi sonrasına katkı koyma konularında sıkıntıların olduđu dűřűnűlmektedir. Yapılan alıřma bu konuyla ilgili olarak Abazaođlu'nun arařtırmasıyla benzerlik gűstermektedir . űđretmenlere her yıl ihtiyaçlarını hissettikleri konularda kendilerini yenilemek ve geliřtirmek için sűrekli hizmet içi kurslarının verilmesi sađlanmalıdır. Her gűn yeni bilgi, metot ve teknolojilerin hayatımıza girdiđi gűnűműzde bu bir lűks deđil gereklilik olduđu dűřűnűlmektedir. űđretmenlerin mesleki geliřimlerine katkı koyabilen programlara katılım konusundaki giderek artan ilgisi hizmet içi eđitim kurslarının içeriđi űzerinde bir etki yaratabilmektedir. Demirtař ve Kűűk'űn (2014) arařtırmalarında da benzer bulgular dikkat çekmektedir. Arařtırmaya katılan űđretmenler, iřleri ile ilgili mesleki bilgi ve tecrűbelerini arttıracađına inandıkları çeřitli konferanslar ya da hizmet içi eđitim faaliyetlerinin yetersizliđinden dolayı performanslarının dűřűdűđűnű ifade etmiřlerdir.

Arařtırma bulgularında katılımcı yűnetici ve űđretmenlerin mevcut hizmetiçi eđitim faaliyetlerine yűnelik tutumlarının olumsuz olduđu sűylenebilir. Olumsuz tutumların sebebi olarak hizmetiçi eđitimlerin; mesleki geliřime katkı sađlamakta yetersiz kalması, ihtiyaçlara gűre saptanmaması űnde gelen nedenler olarak gűsterilebilir. Karasolak , Tanrıseven ve Konakman'ın (2013) arařtırmalarında da benzer bulgular elde edimiřtir. Arařtırma sonucunda uygulanmakta olan hizmet içi eđitim programlarının ihtiyaa cevap vermemesinin yanı sıra programların sonunda yapılan deđerlendirmelerin objektif ve ciddi olmadıđı gibi sorunlar tespit edilmiřtir. Hizmet içi eđitim etkinliklerine iliřkin problemler, űđretmenlerin olumsuz tutumları űzerinde etkili olan faktűrler olarak dűřűnűlebilir.

Arařtırma bulgularının sonucunda bilgi ve teknolojiadaki yeniliklerin sűrekliliđi nedeniyle űđretmenlere yűnelik mevcut hizmetiçi eđitim faaliyetlerinin en çok teknolojik alanda ihtiyaçları saptaması ve karřılaması gerektiđi dűřűnűlmektedir.

Araştırma sonucu Ergin, Akseki ve Deniz'in (2012) araştırmalarında saptadıkları bulgularla örtüşmektedir. Araştırma bulgularında sınıf öğretmenlerin bilimsel, teknolojik ve toplumsal değişmelere uyum sağlayabilmek, eğitim alanındaki yenilik ve gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazanabilmek ve kendilerini geliştirebilmek için hizmet içinde eğitilmeyi gerekli gördükleri ortaya çıkmıştır.

Araştırma bulgularında mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaçları saptama konusundaki mevcut sıkıntısının hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçlarına da yansiyarak sorunlar yarattığı düşünülmektedir. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin süre konusunda standart bir süre kapsamı içerisinden çıkması gerektiği ve bunun yerine, uygulanacak programlara göre sürelerin belirlenmesi gerektiği de öğretmen ve yöneticiler tarafından belirtilen sorunlardan biridir. Katılımcı öğretmenlerin ve yöneticilerin; hizmetiçi eğitim programların sunumlarında, düz anlatım gibi klasikleşmiş yöntemlerin yerini öğretmenlere uygulama imkanı sağlayacak öğretim yöntemlerine bırakması gerektiği görüşünde birleştikleri düşünülmektedir. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanmasında da; öğretmenleri, merkezlere toplamak yerine daha fazla öğretmene ulaşma amacıyla uygulama noktalarının artırılması gerektiği de elde edilen bulgular arasındadır. Elde edilen bulgular, Avcı'nın (2013) araştırmasında elde ettiği bulgularla da örtüşmektedir. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerin ihtiyaç analizi yapılmadan, amaçsız ve plansız bir şekilde düzenlendiğini ifade edildiği belirtmiştir. Bunun dışında hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin, sayı olarak az ve düzensiz olduğu, monoton bir öğrenme ortamında gerçekleştiği, uzman olmayan eğiticiler tarafından sunulduğu ve gerçekleştirildikleri yer ve zaman açısından da problemlili oldukları katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Bir diğer araştırmada da Camuzcu ve Duruhan'ın (2011) elde ettiği bulgulara göre öğretmenler ihtiyaç duyulan eğitimi, araştırmalarına katılan uzman rehberliğinde

uygulamalı olarak almak istediklerini ifade etmektedirler. Birişçi ve Uzun'un (2013) araştırmalarında elde ettiği bulgulara bu konudaki bulgularla örtüşmektedir. Araştırmada öğretmenler, genel olarak etkileşimli tahtanın kullanımı ile ilgili bir hizmetiçi eğitime katıldıklarını ancak bu eğitimlerin teorik kaldığını, çok fazla uygulama yapmaya fırsat verilmediğini belirtmişlerdir. Bu nedenle; hizmet öncesi eğitimde öğretmen adaylarına ve hizmetiçinde öğretmenlere etkileşimli tahta kullanımını öğrenmeye ve uygulamaya yönelik fırsatlar sunulması gerektiği düşünülmektedir. Baştürk'ün (2012) araştırmasında da konuyla ilgili benzer bulgular gözlemlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, katılacakları hizmetiçi eğitimlerden ortak beklentileri; kursların “güncel” olması, konuların uygulamalı örneklerle işlenmesi ifade edilmektedir .

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma ile ilgili sonuç ve önerilere bu bölümde yer verilmiştir .

6.1. SONUÇ

Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik yapılan bu araştırmada öğretmenler ve yöneticiler olumlu cevaplar vererek bu araştırmaya destek olduklarını belirtmektedirler.

Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmen ihtiyaçlarına göre saptanması ve alanla ilgili yenilikleri öğretmenlere aktarması konularında sıkıntılar olduğu; bu sıkıntıların uygulanan hizmetiçi faaliyetlerinin verimini etkileyen önemli faktörler olduğu düşünülmektedir. Araştırma sonucu Günbayı ve Taşdöğen'in (2012) araştırma sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir . Araştırma sonucunda hizmet içi eğitim programları, ilköğretim öğretmenlerinin gerçek eğitim ihtiyaçları, istekleri ve beklentileri dikkate alınarak düzenlenmeli öğretmenler programlara katılım yönünde teşvik edilip, desteklenmelidir.

Öğretmenlerin alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularında yaptıkları özdeğerlendirmelerde mesleki gelişimlerini ve güncellemelerini hizmetiçi eğitim faaliyetlerinden çok kişisel gelişim süreçleri içerisinde planladıkları ortaya çıkarken, hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularında katkı koyma konusunda yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Öğretmenlerin gelişimlerinde kendilerini kişisel gelişim süreci içerisinde daha fazla geliştirdiklerini düşünmelerinin sebebi olarak, mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaç

analizinde yetersiz kalarak gereksinimlere yanıt verememesi söylenebilir. Avcı'nın (2013) araştırması da; hizmetiçi eğitimlerin branşlara göre verilmesinin doğru olacağını düşünen sosyal bilgiler öğretmenlerinin, eğitimlerin kendilerinin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesini istediği sonucunu belirtmektedir.

Araştırma sonucunda teknolojik gelişimlerin hızlanarak devam ettiği ve eğitime de yansımalarının olmasından dolayı, öğretmenlerin teknolojik altyapıya yönelik hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyduğu saptanmıştır. Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin teknolojik altyapı konusundaki ihtiyaçları saptaması ve bu alanlarda daha fazla güncel uygulamalara yönelmesi gerektiği düşünülmektedir. Araştırma sonucu Turgut'un (2012) araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler; bilgi teknolojileri alanının her kademde öğretmen için en çok hizmet içi eğitim alınmak istenen alan olduğunu düşünmektedir. Yeni eğitim teknolojilerinin eğitim sistemi içerisinde yer alması ve teknolojinin sürekli gelişmesi, bilgi teknolojileri alanının en çok tercih edilen alan olmasında etken olabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumsuz olduğu ve bu uyumsuzluğun da yöneticilerin ve öğretmenlerin mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerine bakış açılarını olumsuz etkilediği söylenebilir. Uygulanan eğitim programları ve hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uyumsuzluğuna neden olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilgili dairelerinin koordineli olarak çalışmaması söylenebilir. Kösterelioğlu ve Özen' in (2014) araştırmalarında da mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programlarına yeterli katkı koyamadığı sonuçlarına yer verilmiştir. Araştırma sonuçlarında öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme boyutunda ise; yapılandırılmış

ölçme aracı hazırlama, kavram haritaları hazırlama, dereceli puanlama anahtarı hazırlama konularını içeren hizmet içi eğitime ihtiyaçlarının olduğu belirlenmiştir.

Katılımcı yönetici ve öğretmen görüşlerine göre hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin doğrudan sınıf içi uygulamalarına etki göstermesi beklenirken, mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalara etkisinin yetersiz olduğu düşünülmektedir. Sınıf içi uygulamalara, hizmetiçi eğitim uygulamalarının katkı koyamaması da öğretmen ve yöneticilerin mevcut hizmetiçi eğitim programlarına olumsuz bakış açısı oluşturmada etkili olduğu söylenebilir.

Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin; öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre saptanmaması, eğitim programlarına uygulanmasında katkı koyamaması ve sınıf içi uygulamalarda sınırlı yararlar sağlaması yönetici ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı koymakta yetersiz kaldığını düşünmelerine sebep olarak gösterilebilir. Avcı'nın (2013) araştırmasında da sosyal bilgiler öğretmenlerinin; öğrenci motivasyonunu sağlama, öğrenci davranış yönetimi ve öfke kontrolü eğitimi olurken; öğretim, strateji yöntem ve teknikler boyutunda en çok ihtiyaç duydukları konular etkili sunum teknikleri, yaratıcı drama eğitimi ve problem çözme teknikleri eğitimi kavramları ile ilgili sınıf içi uygulamalara yönelik hizmetiçi eğitim faaliyetlerine gereksinim olduğu belirtilmiştir. Sezer'in (2006) araştırma sonucunda da hizmet içi eğitim etkinliğinde kazanılan bilgi ve beceriler, psikolojik danışman ve rehber öğretmenler tarafından kullanılmadığı, hizmet içi eğitim etkinliklerinde edinilen bilgi ve beceriler, psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin hizmet içi eğitime bakışlarını olumlu yönde etkilemediği sonucuna varılmıştır. Benzer sonuçlar Doğan'ın (2009) araştırmasında da görülmektedir. Araştırma sonuçlarında hem yönetici, hem de öğretmenlerin hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılımın eğitim-öğretim sürecine etkisine ilişkin olumlu görüşlerinin arzu edilir düzeyde olmadığı

belirtilmektedir. Bu Milli Eğitim Bakanlığı tarafından planlanan hizmetiçi faaliyetlerinin yönetici ve öğretmenlerce çok yararlı algılanmadığı şeklinde ifade edilebilir. Bunun belki de en önemli nedeni planlamaların yönetici ve öğretmenler arasındaki farklılıkları dikkate almayan, genele hitap eden yapısı olabilir.

Araştırmaya katılan yöneticiler ve öğretmenler eğitim ve teknolojinin sürekli gelişen ve yenilenen kavramlar olduğu konusunda ortak bir görüş ortaya koyarken; eğitim ve teknolojinin gelişimine ve beraber uygulanmasına yönelik hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi gerektiği sonucunun ortaya çıktığı söylenebilir. Turgut'un (2012) araştırma sonucu da; yeni eğitim teknolojilerinin eğitim sistemine dahil edilmesi ve bu konuda sürekli ilerleme kaydedilmesi, bilgi teknolojileri alanının en çok tercih edilen alan olmasında etken olabileceğini belirtmektedir. Sonuç olarak da öğretmenlerin en çok bilgi teknolojileri alanında hizmet içi eğitime katılmayı istediklerini belirtilmektedir.

Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçlarının ihtiyaçlara göre saptanmadığı, uygulama sürelerinin uygulanacak programa göre belirlenmediği, sunum tarzının düz anlatım kalıbının dışına çıkamadığı ve eğitim mekanlarının daha fazla öğretmene ulaşmaya yönelik belirlenmediği düşünülmektedir. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulamalarında; amaç, süre, sunum ve eğitim mekanı konularında yaşanan sıkıntılar, yöneticilerin ve öğretmenlerin mevcut faaliyetlere bakış açılarını olumsuz etkilerken, katılımlara da olan ilgiyi azaltmaktadır. Araştırma sonucu, Akseki ve Deniz'in (2012) araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Araştırma sonucunda verilen hizmet içi eğitimlere ilişkin olarak öğretmenlerce; konuların soyut işlendiği ve işlevsel olmadığı, eğitimin verildiği yerin fiziki ve teknolojik şartlarının uygunsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Günbayı ve Taşdöğen'in (2012) araştırmalarında da benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Araştırma

sonuçları; hizmet içi eğitim programı uygulamalı ve katılımcıların aktif olması, hizmet içi eğitim programı branşla ilgili olması, hizmet içi eğitim programının konusu güncel ve ilgi çekici olması, eğitim programlarının süreleri konularında sorunlar yaşandığını ifade etmektedir. Eyecisoy'un araştırmasında da elde edilen sonuca göre hizmetiçi eğitim programlarının yapılacağı yer, şehir merkezinde ise birden fazla merkez seçilerek katılımcıların kolay ulaşabileceği yerlerde, şehir dışında ise yabancı olduğu bir yere gittiği için yine merkezi ve ulaşımı kolay olan yerler seçilirse hem katılım sayısı artar hem de katılımcı istekli olarak hizmetiçi eğitim programına gideceğinden beklenen verimin alınması mümkün olabilir.

6.2. ÖNERİLER

6.2.1. Araştırmanın Sonuçlarına İlişkin Öneriler

Araştırmaya katılan ilkokul yöneticileri ve öğretmenleri mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaçlara göre saptanması ve yenilikleri aktarmayı hedeflemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu konuda; hizmetiçi eğitim programlarının, öğretmenlerin eğitim ihtiyaçları öğretmenlerle ve meslek örgütleriyle iletişime geçerek saptanması önerilebilir. Benzer öneri Eyecisoy'un (2014) araştırma önerilerin de çalışmanın sonuçları dikkate alındığında yapılan ihtiyaç analizinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşıldığı, bu amaçla katılımcıların görüşlerinin alınması için hizmetiçi eğitim analizi yapılırken yetkililerin daha etkin yollar araması gerektiği belirtilmiştir. Örneğin, hazırlanan hizmetiçi eğitim kurslarının ihtiyaç belirleme anketi okulun açık olduğu dönemde, her okula gönderilerek, imza karşılığında öğretmenlere duyurulabileceği ve katılmak isteyen yönetici ve

öğretmenlerin okul idaresi yoluyla Milli Eğitim Bakanlığı'na anketi teslim ederek programlara katkı koyabileceği önerilmektedir.

Katılımcı ilkokul öğretmenleri alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularında hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin ihtiyaçları karşılamada yetersiz olduğunu düşünmektedirler. Hizmetiçi eğitim programlarının alan bilgisi, genel öğretmenlik meslek bilgisi ve teknolojik altyapı konularına göre öğretmenlere katkı koyabilecek, uygulamaya yönelik şekilde düzenlenmesi önerilebilir. Benzer önerilere Avcı'nın (2013) araştırmasında genel öğretmenlik formasyonu ile ilgili olarak öğretmenler en çok ihtiyaç duydukları alanlar olan rehberlik, öğretim ortam ve etkinliklerini öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre hazırlama ve uyarlama ile eğitim psikolojisi konularında öğretmenlere ilave eğitimler verilebileceği şeklinde yer verilmiştir.

Katılımcı ilkokul öğretmenleri en çok teknolojik altyapı konularında hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmektedirler. Öğretmenlere teknolojik altyapı konusunda daha fazla katkı koyabilmek amacıyla, hizmetiçi eğitim programlarında uygulamalı teknoloji programlarına kapsamlı bir şekilde yer verilmesi önerilebilir. Benzer önerilere Demirtaş'ın (2008) araştırmasında da öğretmenlerin en çok ihtiyaç hissettikleri bilgisayar internet ve teknoloji kullanımı konusu ile ilgili hizmetiçi eğitimlere daha fazla yer verilebileceği önerilmektedir.

Katılımcı ilkokul yöneticileri ve öğretmenleri uygulanan eğitim programları ve mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uyumsuz olduğunu, mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin programların uygulanmasında katkı koyamadığını belirtmektedir. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilgili daireler olan Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi ile Talim ve Terbiye Dairesinin koordineli bir şekilde

çalışarak süreç içerisinde; ihtiyaçları saptaması, planlaması, uygulaması ve değerlendirmesi önerilebilir. Günbayı ve Taşdoğan'ın (2012) araştırmalarında da konuya ilişkin öneriye hizmet içi eğitim programının ihtiyaç tespiti, planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde ilgili kurum ve kurumlar arası (MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı, Üniversiteler, Özel Kurum ve Kuruluşlar vb.) işbirliği yapılması şeklinde yer verilmektedir.

Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin sınıf içi uygulamalarda yetersiz kaldığı söylenebilir. Bu konuda mevcut hizmetiçi eğitim programlarının kapsamında sınıf içi uygulamalara yönelik; rehberlik, özel eğitim ve psikoloji alanlarına daha fazla yer verilmesi önerilebilir. Benzer önerilere Serin ve Korkmaz'ın (2014) araştırmalarında da öğrencilerin yetiştirilmesine, süreç içerisinde bilişim teknolojilerinin etkili şekilde kullanılmasına, öğrencilerin kişisel gelişimlerine yönelik rehberlik faaliyetlerine, öğrencilere eleştirel düşünme, analiz etme, problem çözme vb yeterlilikleri kazandırma amaçlı gerçekleştirilebilecek etkinliklere yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmelidir. Hizmet içi eğitim ihtiyacı her yıl düzenli olarak bu tür araştırmalarla tespit edilmeli, ihtiyaca uygun seminerler düzenlenmelidir şeklinde yer verilmiştir.

Katılımcı yöneticiler ve öğretmenler teknoloji alanında hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlemesi gerektiğini belirtmektedir. Sürekli gelişen teknolojinin, eğitim alanında uygulanmasının oluşturduğu fırsatlardan öğretmenlerin ve öğrencilerin yararlanması amacıyla uygulamalı teknoloji eğitimlerine, hizmetiçi eğitim programlarında daha fazla ve daha sık zamanlarda yer verilmesi önerilebilir.

Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin süresi belirlenirken uygulanacak programlar dikkate alınması, sunum tarzında düz anlatım yerine öğretmenlerin

dikkatini çekebilen , kalıcı uygulamalı eğitimlere yer verilmesi ve düzenlenecek uygulamalı hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin de belirli merkezlerden çok öğretmenlerin okullarında ve sınıflarında uygulanması önerilebilir. Arslan'ın (2013) araştırmasında benzer önerilere eğitimlerin mahalli düzeyde de rahatlıkla verilmesi ve kursiyerlere daha fazla uygulama imkanı tanınmasıyla eksikliklerin giderilebileceği şeklinde yer verilmiştir.

6.2.2. Araştırmacılara Öneriler.

Yapılan bu çalışmadan sonra bu konuyu kendisine hedef alan akademisyen kişilerin bir sonraki çalışmalarda hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimine katkısını desteklemek amacıyla bu konuları çalışarak katkı koyabilirler:

1. Hizmetiçi eğitim düzenleyen ve uygulayan birimlerin, karşılaştığı sorunları irdeleyen çalışma yapılabilir.
2. İlkokullarda görev yapan sınıf, İngilizce, beden eğitimi, müzik, resim ve rehber öğretmenlerinin alanlarında ihtiyaç duydukları hizmetiçi eğitimleri saptamaya yönelik araştırma yapılabilir.
3. Hizmetiçi faaliyetleriyle ilgili denetmen görüşleri konusunda araştırma yapılabilir.
4. Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde etkileşim içerisinde bulunan ilgili daire, kurum ve kuruluşların işbirliği düzeyini inceleyen bir çalışma yapılabilir.
5. Öğretmenlerin teknolojik altyapılarını geliştirebilecek hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin saptanmasını amaçlayan araştırma yapılması da önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Abazaoğlu, İ. (2014). *Dünyada öğretmen yetiştirme programları ve öğretmenlere yönelik mesleki gelişim uygulamaları*. Electronic turkish studies, 9(5).
- Açıkalın, A. (1994). *Çağdaş örgütlerde insan kaynağının personel yönetimi*. Pegem Yayınları, Ankara.
- Akyıldız, S., & Gömleksiz N.M. (2012). *Vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi*. Milli Eğitim, Yıl :2012 ,Sayı:196, Sayfa: 86.
- Altınok, H. İ. & Gökçe, E. & Üstündağ, A. & Kesginci, Ş. & Sönmez, A. & Özüduru, A. & Özkan N. & Gedik, K. (2006). *Ülkelerin öğretmen yetiştirme sistemleri*. Ankara: MEB Basımevi.
- Altun, T. & Cengiz, E. (2012). *İlköğretim II. kademe branş öğretmenlerinin mesleki gelişim fırsatları hakkındaki görüşleri*, International Online Journal of Educational Sciences, 4 (3), 672 - 690.
- Archibald, S. & Cogshall, J. G. & Croft, A. & Goe, L. (2011). *High - quality professional development for all teachers: Effectively Allocating Resources* <http://www.tqsource.org/publications/HighQualityProfessionalDevelopment.pdf> [Erişim Tarihi: 20.10.2015].
- Arslan, H., & Şahin, İ. (2013). *Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim kurslarına yönelik görüşleri*. Middle Eastern & African Journal of Educational Research, (5), 57.

- Aslan, N., & Gül, T. (2009). *Küreselleşmenin sosyal boyutunun hizmet içi eğitime yansımalarına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşleri*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36(36).
- Avcı,Ü.(2013). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi*. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.Yüksek Lisans Tezi.
- Ayan, İ. (1999). *Öğretmenlerin geliştirilmesinde hizmet içi eğitimin rolü*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydoğan, İ. & Çılsal Z. (2007). *Yabancı dil öğretmenlerinin yetiştirilme süreci (Türkiye ve diğer ülkeler)*, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 22.
- Aydoğan,T . (2002). *MEB ilköğretimokulları yönetici ve öğretmenlerinin personel geliştirmeye ilişkin görüşleri (Kayseri ili Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Aytaç, T. (2000). “ *Hizmetiçi eğitim kavramı ve uygulamada karşılaşılan sorunlar*”, Milli Eğitim Dergisi, (147),Temmuz- Ağustos- Eylül, 66- 69.
- Başaran, İ. E. (1960). *Hizmetiçi eğitim araştırması*. Eğitim Birimi Müdürlüğü Yayınları. Ankara.
- Baştürk, R. (2012). *İlköğretim öğretmenlerinin hizmetiçi eğitime yönelik algı ve beklentilerinin incelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42(42).

- Bayrakcı, M. (2009). *In- service teacher training in japan and turkey: a comparative analysis of institutions and practices*, The Australian Journal of Teacher Education, 34, 9 - 22.
- Bingöl, D. (1990). *Personel yönetimi ve beşeri ilişkiler*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Basımevi.
- Birişçi, S., & Uzun, S. Ç. (2014). *Matematik öğretmenlerinin derslerinde etkileşimli tahta kullanımına ilişkin görüşleri: Artvin İli Örneği*. İlköğretim Online, 13(4).
- Budak, G. (2000). *Öğrenen örgütlerde stratejik plânlama ve stratejik öğrenme*. Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 1, 1-11.
- Budak, Y. ve Demirel, Ö. (2003). *Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim ihtiyacı kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*. Kıs, (33).
- Can, E. (2011). *Türkiye'de kamu personelinin hizmetiçi eğitiminde bilişim teknolojilerinin rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Can, H. Akgün, A. ve Kavuncubaşı, G. (1998). *Kamu ve özel kesimde personel yönetimi*, 3. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Canman, D. (1979). *Türk Kamu kesiminde hizmet içi eğitim ölçme ve değerlendirme*. Doğan Basımevi, Ankara.
- Canman, A. D. (1995). *Çağdaş personel yönetimi*. Ankara: TODAİE Yayınları.

- Camuzcu, S. & Duruhan, K. (2011). *İlköğretim öğretmenlerinin öğretme-öğrenme süreci ile ilgili hizmetiçi eğitim ihtiyaçları*. E-International Journal of Educational Research, 1 (2), 15-29. <http://www.e-ijer.com/> [Erişim Tarihi: 23.12 .2015].
- Cerit, Y. (2004). *Küreselleşmenin eğitimsel etkileri*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 2(9), 47-63.
- Cherubini, G., Zambelli, F., & Boscolo, P. (2002). *Student motivation: an experience of inservice education as a context for professional development of teachers*. Teaching and Teacher Education, 18(3), 273-288.
- Çandar, H., & Şahin, A. E. (2013). *Yapılandırmacı yaklaşımın sınıf yönetimine etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 44(44).
- Çatmalı, M. (2006). *Gelecek için eğitim hizmetiçi eğitim kursunun değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Delil, Y. (2005). *Yönetici asistanlarını ve büro çalışanlarının hizmet içi eğitimleri için web tabanlı uzaktan eğitim programı önerisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Demirel, Ö. (2000). *Karşılaştırmalı eğitim*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Demirtaş, Z., & Küçük, Ö. (2014). *Okul yöneticilerinin performanslarını değerlendirme ölçütleri ve performanslarını düşüren nedenler: nitel bir araştırma*. <http://hdl.handle.net/11424/3917>, [Erişim Tarihi: 23.12 .2015]
- Demirtaş, Z.(2008) *İlköğretim okulları öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim ihtiyaçları ile kurum içi iletişim algıları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi*. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü . Yüksek Lisans Tezi.
- Deniz, N. (1999). *Global Eğitim*. İstanbul: Türkmen.
- Doğan, O. (2009). *Hizmetiçi eğitime katılımın eğitim öğretim sürecine etkisi ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dori Y. J. & Herscovitz O. (2005). *Case-based long-term professional development of science teachers*. International Journal of Science Education, 27(12), 1413-1446.
- Ergin, İ., Akseki, B., & Deniz, E. (2012). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçları*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 42(42). [Erişim Tarihi: 20.10.2015].
- Ertürk, S. (1986). *On yıl öncesine kıyasla öğretmen davranışları, Türkiye 'de eğitim sorunları üzerine düşünceler*, Yelkentepe Yayınları, Ankara.
- Eryılmaz, B. (1998). *Kamu Yönetimi*. İstanbul.
- Eurypedia, European Encyclopedia on National Education Systems - Germany (2013a).<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/>

Germany:ContinuingProfessional_Development_for_Teachers_Working_in_EarlyChildhood_and_School_Education [Erişim Tarihi: 20.10.2015].

Eyecisoy, H. O. (2014). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşleri*.(Denizli İli örneği) (Doctoral dissertation, Pamukkale Üniversitesi).Yüksek Lisans Tezi.

Gaible, E. & Burns, M. (2005). *Using technology to train teachers: appropriate uses of ict for teacher professional development in developing countries*. Washington, DC: info Dev / World Bank. ss. 19 - 24.

Garmston, R. J. (1998). *Becoming Expert Teachers*, Journal of Staff Development, 19, 60 - 63.

Göçebe, H. (2010). *MEB merkezi hizmetiçi eğitim kurslarının etkinliği ve yönetim becerilerine katkıları* (Sağlık Meslek Lisesi Yöneticileri Kapsamında Bir Araştırma) Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Gönen, S. & Kocakaya, S. (2006). *Fizik öğretmenlerinin hizmetiçi eğitimler üzerine görüşlerinin değerlendirilmesi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:19, 37 - 44.

Görün, M. (1998). *Türk belediyeciliğinde hizmet içi eğitim ve bir uygulama*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Guskey, T. R. (2000). *Evaluating professional development*, Corwin Press, California.

- Gül, H. (2000). *Türkiye’de kamu yönetiminde hizmet içi eğitim*. Dokuz Eylül Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 2, Sayı:3
- Gültekin M., Çubukcu Z., (2008). *İlköğretim öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ilişkin görüşleri*, Sosyal Bilimler Dergisi, (19)185-2001.
- Gültekin, M. & Çubukçu, Z. & Dal, S. (2010). *İlköğretim öğretmenlerinin eğitim - öğretimle ilgili hizmetiçi eğitim gereksinimleri*. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 29, Sayfa 131 - 152, Konya.
- Günbayı, i., & Taşdöğen, B. (2012). *İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin hizmet içi eğitim programları üzerine görüşleri: bir durum çalışması*. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 1(3).
- İlgar, L. (2005). *Eğitim yönetimi, okul yönetimi, sınıf yönetimi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Kanadlı, S. (2012). *Öğretmenlere yönelik hazırlanan bir mesleki gelişim programının etkililiğinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Karaca, A. (2010).*İlköğretim okulu öğretmenlerinin hizmet içi eğitim proramlarına ilişkin görüşleri* (Mudurnu Örneği).Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yüksek Lisans Programı. Bolu.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel araştırma yöntemi* (8.bs). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Karadolak, K., Tanrıseven, I., & Konokman, G. Y. (2013). *Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi*. Kastamonu Eğitim Dergisi, 21(3), 997-1010.
- Kaptanoğlu, S. Hizmetiçi Eğitim ve Mesleki Gelişim <http://sevgikaptanoglu.blogspot.com.cy/p/mesleki-gelisim.html> [Erişim Tarihi: 21.10. 2015].
- Kayabaş, Y. (2008). *Öğretmenlerin hizmet içi eğitimde yetiştirilmesinin önemi ve esasları*. Gazi Eğitim Fakültesi, TSA / Yıl: 12, S: 2, Ağustos 2008.
- Kösterelioğlu, İ., & Özen, R. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi öğretim programını uygulamaya yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçları*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Küçükahmet, L. (2001). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Nobel Yayınları, Ankara.
- M.E.B. (1988). *Hizmet içi eğitim, kuruluş, gelişme, faaliyetler 1960-1987*. Ankara.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook* (2nd ed.). California: Sage.
- Odabaşı, H. F. & I. Kabakçı. (2007). *Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde bilgi ve iletişim teknolojileri*. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu. Azerbaycan: Bakü.
- OECD (1998). *Staying a head: inservice training and teacher professional development*. OECD Publications: France.
- Özgen, H. Öztürk A. ve Yalçın, A. (2002) *İnsan kaynakları yönetimi*, Adana: Nobel Kitabevi.

Özyurt, A. (1997). *Hizmetiçi eğitim*, Human Resources, Yıl:2, Sayı:1.

Parmaksız, R. Ş. (2010). *Türkiye' de ve bazı avrupa birliği ülkelerinde öğretmenlere yönelik hizmetiçi eğitim programları ve uygulamaları*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sabuncuoğlu, Z. (1994). *Personel yönetimi, politika ve yönetsel teknikler*, Furkan Ofset, 7. Basım, Bursa.

Saltalı, N. D., & Arslan, E. (2013). *Okul öncesi öğretmenlerin sınıflarında koydukları kurallar ve uygulamaları*. İlköğretim Online, 12(4).

Sarıgöz, O. (2011). *Ortaöğretim öğrencilerinin kimya derslerinde verilen ev ödevleri hakkındaki düşüncelerinin değerlendirilmesi*. EJOVOC: Electronic Journal of Vocational Colleges, 1(1).

Seferoğlu, S. S. (2004). *Sınıf öğretmenlerinin kendi mesleki gelişimleriyle ilgili görüşleri, beklentileri ve önerileri*. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, 5 (58).

Seferoğlu, S. S., (2004). *Öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde yeni yaklaşımlar*. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1.

Serin, M. K., & Korkmaz, İ. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının analizi*. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1).

Sezer,E. (2006). *Milli eğitim bakanlığına bağlı devlet okullarında çalışan psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin hizmetiçi eğitime ilişkin görüşlerinin*

değerlendirilmesi (İstanbul İli Örneği). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

Supovitz, J. A. & Turner, H. M. (2000). *The effects of professional development on science teaching practices and classroom culture*. Journal of Research in Science Teaching, 37 (9): 963 - 980.

Şişman, M. ve Turan, S. (2004). *Okul Yöneticiliği El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Tanrıöğen, A. *Okuldaki Öğretimin ve Personelin Geliştirilmesine Yönelik Bir Model*, *Eğitim Yönetimi*, Yıl:1, Sayı:4, 651-656, Sonbahar, 1995.

Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Taymaz, H.(1992). *Hizmet içi eğitim*. Personel Eğitimi Geliştirme Merkezi Yayın No: 3, PEGEM Yayınları, Ankara.

Taymaz, H. (1997). *Hizmetçi eğitim Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*, Ankara: Tapu ve Kadastro Vakfı Matbaası.

Turgut,S.(2012) *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının saptanması*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı.Yüksek Lisans Tezi.

Tutum, C. (1976). *Personel yönetimi*. Ankara: Sevinç Matbaası.

Uçar, R. (2005). *İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin*

milli eğitim bakanlığı hizmetiçi eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri (Van İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Van.

Üstüner, I. Ş., Erdem, A. ve Ersoy, Y. Fen Bilgisi / Fizik öğretmenlerinin eğitimi: http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek5/b_kitabi/pdf/ogretmenyetistirme/bildiri/t313da.pdf [Erişim Tarihi: 02.11.2015].

Wei, R. C. & Darling - Hammond, L. & Andree, A. & Richardson, N. & Orphanos, S. (2009). *Professional learning in the learning profession: A status report on teacher development in the United States and abroad.* Dallas, TX. National Staff Development Council.

Willis, EM., Montes, L.S. (2002). "Does requiring a technology course in preservice teacher education" , Journal of Education Technology Systems (18), pp:76-80.

Yağız, L. (2011). *Hizmetiçi eğitim uygulamalarının öğrenen okula etkisi ile ilgili öğretmen görüşleri.*Yüksek Lisans Tezi . Yeditepe Üniversitesi.

Yalın, H.İ. (1997). "Hizmet içi eğitim var olan ya da ileride çözülmesi gereken bir problemi çözmek için yapılır". Milli Eğitim, 133, Ankara.

Yıldırım, A. & Simsek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, F. (2007). *Öğretmenlerin hizmet içi eğitimine yönelik uzaktan eğitim platformu tasarımı.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya

Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Elektronik Bilgisayar Eğitimi Anabilim Dalı, Sakarya.

Yılman, M. (2006). *Demokrasimizin kültürel temelleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Yücel H. A., (2004). “*Eğitim fakültesi dergisi*” İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi. cilt: 1, sayı:1, s:223-235. İstanbul.

EKLER

Ek-1

HİZMETİÇİ EĞİTİM ÇALIŞMALARININ ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİNE YÖNELİK YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Erkan Conkbayır

Görüşme Soruları

- 1) Mevcut hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak neler düşünüyorsunuz ? Düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz ?
- 2) Öğretmen olarak kendinizi ;
 - a) Alan bilgisi ,
 - b) Genel öğretmenlik meslek bilgisi ve
 - c) Teknolojik altyapı ile diğer öğretmenlik konuları açısından değerlendirir misiniz ?
- 3) Bu alanlardan hangisi veya hangilerinde hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyduğunuzu düşünüyorsunuz ? Neden ? Düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz ?
- 4) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin uygulanan eğitim programları ile uyumu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir ?
- 5) Uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına etkisi ile ilgili düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz ?

- 6) Düzenlenen hizmetiçi eğitimlerin mesleki gelişiminize katkısı nelerdir ?
Düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz ?
- 7) Öğretmenlere yönelik hâlihazırda uygulanan hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir ?
- 8) Hangi alanlarda hizmetiçi eğitim faaliyeti düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz? Neden?
- 9) Düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaçları, süresi, sunum tarzı, zamanı, eğitim mekanı gibi unsurlar hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- 10) Varsa hizmetiçi eğitim konusunda ilave etmek istediğiniz diğer düşünceleriniz nelerdir?

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: İÖD.0.00-35/2015/İB-2015

Lefkoşa, 5 Kasım 2015

Sayın Erhan CONKBAYIR,
Özgürlük İlkokulu,
Güzelyurt.

Misalleriyle ilgili okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlere uygulamak istediğiniz, "Hizmet İşi Eğitim Çalışmalarının Öğretmenlerin Mesleki Gelişimini Yeterlik Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu anket soruları, Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş olup, görüş ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek, uygulanması uygun görülmüştür.

Anketi uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması ve anket tamamlandıktan sonra da sonuçların Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne iletilmesi hususunda gereğini saygı ile rica ederim.

M. Basmio PAŞA
Müdür

/AA

Tel: (905) (392) 228 1136 - 228 1007
Fax: (905) (392) 228 1136
E-mail: mudi@yrcm.gov.tr

Lefkoşa-KKTC

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı : Erkan CONKBAYIR

Doğum tarihi : 18.09.1984

Doğum yeri : Ortaköy - Lefkoşa

Medeni Durumu: Evli

Eğitim:

İlkokul: 1989-1994 Şehit Ertuğrul İlkoklu - Lefkoşa

Ortaokul: 1994-1997 Girne Amerikan Koleji

Lise : 1998-2001 Lefkoşa Türk Lisesi

Lisans: 2001-2005 İlkokul Öğretmenliği – Atatürk Öğretmen Akademisi, Lefkoşa

Çalıştığı Kurumlar:

2006-2007 Şehit Tuncer İlkokulu .

2007 – 2008 Mehmet Boransel İlkokulu

2008-2014 Lapta İlkokulu

2014- Güzelyurt Özgürlük İlkokulu